Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 59 (6. 848) 1989 йил 11 март, шанба. Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

◎ СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг 10 март куни Москвада, Союзлар Уйида бўлиб ўтган навбатдаги мажлиси ҳақида расмий хабар эълон қилинган.

◎ Мамлакатимиз меҳнат коллективларида СССР халқ депутатлигига номзодларнинг сайловчилар билан учрашувлари давом этмоқда.

Фарғона область «Риштон» кинотеатри залида Риштон райони сайловчиларининг 123-Ленинград миллий-территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов билан учрашуви бўлди.

Учрашувга корхоналар, колхозлар, совхозлар, меҳнат коллективларининг вакиллари, маҳалла комитетлари ва жамоат ташкилотларининг активлари келдилар.

Учрашувда сўзга чиққан ўртоқлар Р. Н. Нишоновга бир қанча наказлар беришди.

Сўнгра сайловчилар ҳузурида СССР халқ депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов сўзга чиқди.

Учрашув ҳақидаги батафсил ҳисобот бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

Республика Министрлар Советида суҳбат

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров 10 март куни Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния бошқармасининг раҳбарларини уларнинг илтимосига кўра қабул қилди.

Ғ. Ҳ. Қодиров суҳбат чоғида республикада хўжалик ислоҳотининг бориши, иқтисодий, социал ва маданий ривожланиш вазифалари қандай ҳал этилаётганлиги, қишлоқ хўжалик ва саноат меҳнаткашлари ҳал этаётган муаммолар, бу соҳалардаги ишнинг асосий йўналишлари тўғрисида сўзлаб берди.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния бошқармаси раиси вазифасини бажараётган М. Мамаюсупов келгуси ҳафтада Тошкентда очиладиган регион мусулмонлари қурултойига қандай тайёргарлик кўрилаётганлиги ҳақида ахборот берди. У сўнгги қурултойдан кейин орадан ўтган олти йил ичида нималар қилингани хусусида гапирди, сўнгги вақтда бир қанча мачитлар диндорлар ихтиёрига қайтариб берилгани учун миннатдорчилик билдирди, буни диндорлар қайта қуришнинг реал самаралари, деб қабул қилганликларини таъкидлади.

М. Мамаюсупов Бухородаги Мирараб мадрасаси ва Тошкентдаги олий ислом институтида янги ўқув корпуслари ва ётоқхоналар қуриш тўғрисида қарор қабул қилинганлигини, талабалар сони кўпаяётганлигини, диний ташкилотларнинг ноширлик фаолияти кенгаяётганлигини мамнуният билан қайд этди.

Ғ. Ҳ. Қодиров республика Министрлар Совети мусулмонларнинг ноёб ёдгорлиги — еттинчи асрда битилган халифа Усмон Қуръонини Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния бошқармасига қайтариб бериш тўғрисида қарор қабул қилганлигини айтди. Ҳозиргача бу Қуръон Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейида сақлаб келинаётган эди. Қуръон қурултой очилган куни диндорларга топширилади. Бундан ташқари, ҳукумат бир қанча дин иморатлари, жумладан Сурхондарё область Шеробод районидаги Абу Исо ота Термизий мақбараси, Бухоро область Когон районидаги Баҳовуддин мақбараси ва мачити комплекси, Бухоро шаҳридаги Калон мачити ва Қўқон шаҳридаги Жомий мачитини мусулмонларнинг диния бошқармаси ихтиёрига бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

Диния бошқармасининг раҳбарлари келажак ҳақида гапириб, тинчликпарварлик фаолияти, Тинчлик фонди, В. И. Ленин номидаги Болалар фонди, Маданият фонди, бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлик муҳим ўрин тутади, деб таъкидладилар. Шу муносабат билан улар болалар уйлари ва қариялар уйларига моддий ёрдам беришлари мумкинлигини, «Раҳм-шафқат» программасига ўз ҳиссаларини қўшмоқчи эканликларини айтдилар.

Республика Министрлар Советининг Раиси суҳбат чоғида қайта қуриш жараёнида диний ташкилотларнинг амалий иштироки муҳимлигини алоҳида уқтирди. У янгиланиш давридаги мураккаб иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этиш жамият барча кучларининг бирлигини талаб этаётганлигини таъкидлади.

Суҳбат чоғида давлат билан диний ташкилотлар ўзаро муносабатларининг бошқа масалалари ҳам тилга олинди.

(ЎзТАГ).

Долзарб мавзу

ПЕШТАХТАЛАР НЕГА БЎШ?

«ЭКОНОМИКА ИНСОН ТОМОН ЮЗ ЎГИРСИН» деган шиор кейинги пайтларда тез-тез юксак минбарларда, марказий матбуот саҳифаларида ўртага ташланмоқда.

Одатда, шундай яхши, ҳаққоний ва халқчил шиорлар илгари сурилганда дарров ўз шаҳрингда бу борада нималар қилинаётган экан, деб қизиқасан, киши! Гап арзон, мўл, ранг-баранг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ҳақида бораётганини сезгандирсиз. Бу ҳақда кейинги пайтларда шунчалик кўп гапирилаяпти ва ёзилаяпти, телевидение орқали кўрсатувлар намойиш қилиняпти. Аммо амалда бундан кутилган наф барибир биз кутганча бўлмаяпти, яъни баъзи жойларда эскича ёндошув, эскича усуллар бундай корхоналарнинг олға босишига ҳамон халақит бериб турибди.

Мана, шаҳримизда «ишонган тоғларимиз» бўлган тўқимачилик комбинати билан «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўтган йили кўрсатган «кароматлари»: «Қизил тонг» — 6,4 миллион, тўқимачилик комбинати 11 миллион сўмлик кенг истеъмол молларини аҳолига кам етказиб берди. Тўғри, бу йил уларда озми-кўпми ўзгаришлар бўляпти. Аммо бу корхоналарнинг раҳбарлари бизни тўғри тушунишларини истаймиз: азбаройи уларнинг маҳсулотлари харидоргирлиги, аҳоли интиқиб кутаётганлиги учун ҳам талаб ошиб бораётганини ҳисобга олиш ўринлидир. Бу гап биргина уларгагина эмас, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, заргарлик заводи, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Ташавтоматика», лак-бўёқ заводи, кўн-галантерея буюмлари ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси, агрегат, ошхона ва бошқа мебеллар, «Ташэлектромаш», сунъий ювиш воситалари заводлари, қоғоз фабрикаси, санитария-техника жиҳозлари тажриба-экспериментал заводи ва бошқа кўплаб корхоналарга ҳам тегишлидир.

✦ Ўтган йили шаҳарда аҳолига 12 миллион квадрат метрдан зиёд ип-газлама, салкам 3 миллион сўмлик тикувчилик буюмлари, 2,5 миллион сўмга яқин мебель кам етказиб берилди.

Демак, қанчадан-қанча харидорлар магазинма-магазин шундай буюмларни қидириб сарсон-саргардон бўлишган, ўз қимматли вақтларини йўқотишган. (Билишмайдики, бу маҳсулотлар «қозон»да ўзи йўқ. Қозонда бўлса, чўмичга чиқади-да!) Бултур Собир Раҳимов ва Фрунзе районларидан бошқа ҳамма районлар «қозони» баракали бўлди. Шаҳардаги 14 корхона касрига миллионлаб сўмлик кенг истеъмол буюмлари кам тайёрланди. Буниси ҳали ҳолва экан. 10 корхона 1987 йилдаги даражадан ҳам пасайиб кетган. Энди 39 корхонанинг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни 11 миллион сўмга камайтиришни «планлаштиргани»га нима дейсиз!

Бу жиддий эътибор бериш керак бўлган биринчи масала бўлса, иккинчиси — баъзи корхоналарга ҳамон «Н» («Янгилик») индексли маҳсулотлар тайёрлашга эътибор сустлигидир. Шаҳар бўйича бу борада қувончли натижага эришилаётган бўлса, «текисчилик»ка барҳам бериб, ҳар қайси корхонага конкрет баҳо берадиган бўлсак, «Учқун» тўқимачилик-галантерея, «Чевар» тикувчилик, «Шарқ» кўн-пойафзал, «Октябрь 50 йиллиги» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларида янгилик ҳисси ҳали етишмаётганини ошкора айтиш керак.

Гапни шу ерда тўхтатсак ҳам бўлар эдику, аммо икки оғиз маҳсулотлар сифати ҳақида тўхталиб ўтишни жоиз деб топдик. У ҳақдаги ваъдалар ҳам баъзи корхоналарда қуруқ ваъзхонликдан нарига ўтмаяпти: сўз ва иш бирлиги йўқ ҳисоби. Ҳамон маҳсулотларни брак қилиш ҳолларига тўла барҳам берилмаяпти. Ҳатто биринчи тақдим этишдаёқ маҳсулотни ўтказиш у ёқда турсин, баъзи сифатсиз моллар иккинчи тақдим этишда ҳам «имтиҳон»дан ўтолмаётир. Бу борада товарлар сифати бўйича Давлат инспекцияси, Ўзбекистон ССР Давлат стандартлаш бошқармаси ва бошқа назоратчи органлар иш олиб бормоқда. Уларнинг «Ташстройтранс»га қарашли авторемонт заводи, «Тошкентпиво», 1-уйсозлик комбинатига қарашли йирик панелли уйсозлик заводи, «Узвторчермет» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналар нострандарт ва сифатсиз маҳсулотлар тайёрлангани ҳақидаги сигналлари эътиборга олинмоғи зарур.

✦ Эслатиб ўтамиз: ҳатто қалам, елим, чизғич, жуда кўп хўжалик ва маданий молларни Тошкентга бошқа шаҳарлардан олиб келишга мажбур бўлиняпти.

Янги техникани жорий этиш — маҳсулот сифатини оширишнинг муҳим омили ҳисобланади. Масалан, Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ва бошқа кўпгина корхоналаримизда эски ускуналар янгисига алмаштирилди. «Компрессор» заводида маҳсулотнинг давлат қабули вакилларининг конструкторлар билан биргаликда иш олиб бориши ҳам ижобий натижалар беряпти. «Қизил тонг»да ҳам маҳсулот сифатига тушаётган эътирозлар сони аввалгига нисбатан камайиб бораётганини таъкидлаш мумкин. Аммо бу борада биз ҳамма корхоналарнинг мақтовга сазовор иш олиб боришини истардик. Бунинг устига ҳали айрим маҳсулотларнинг нарх-навосини ҳаволатиб юбормаслик хусусидаги ҳақли талаблар ҳам ҳисобга олинмоғи зарур.

Ҳ. ИКРОМОВ.

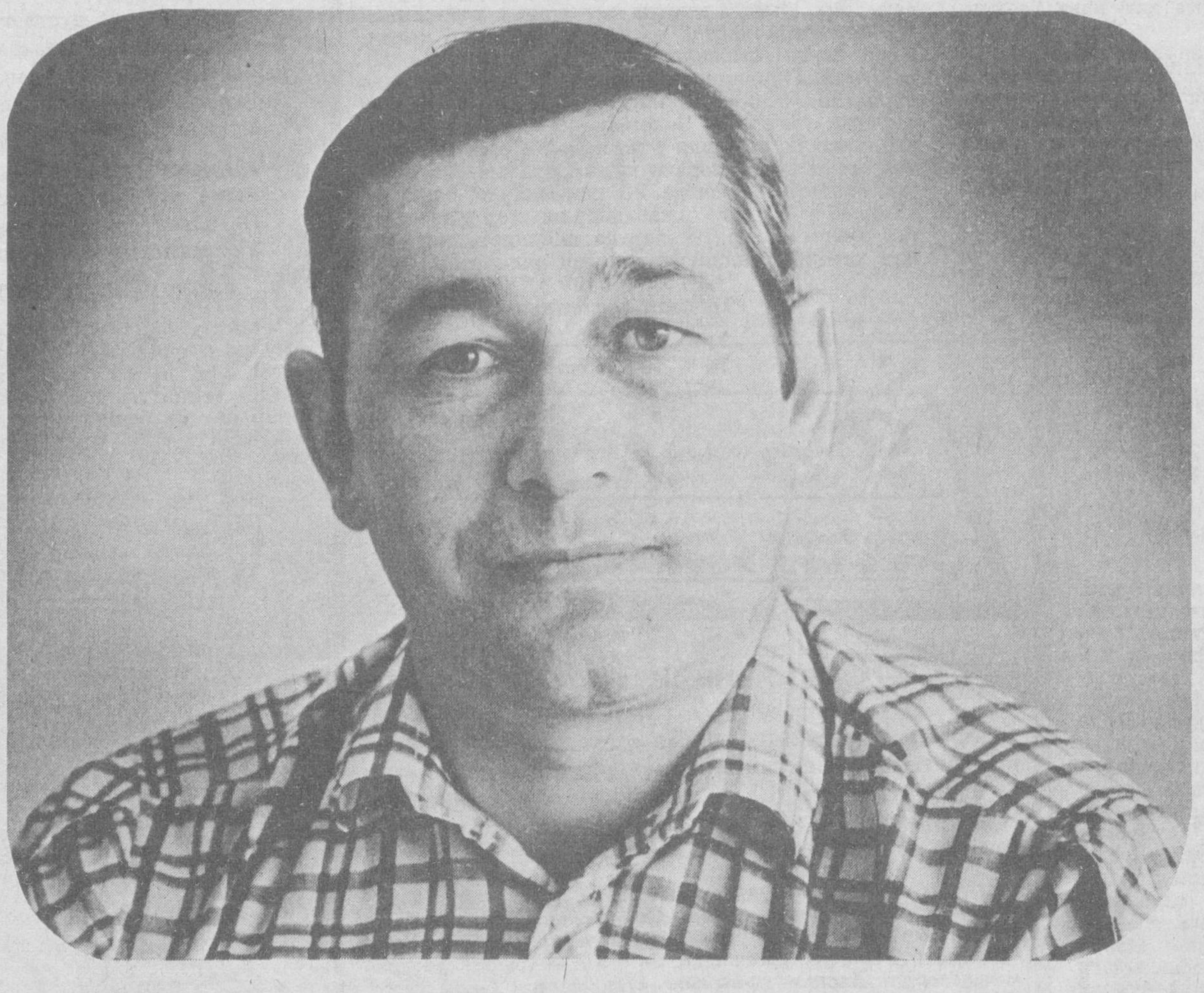

◎ Владимир Тўйчиевич Одилов 1948 йилда туғилган. Ўзбек. 1972 йилдан КПСС аъзоси. Оилали.

1964 йилдан буён В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилиб келади. 91-цех токарлар бригадаси бошлиғи. Ишлаб чиқариш новатори. Рационализатор. Социалистик мусобақада эришган юксак кўрсаткичлари учун III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени ва фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган.

Фаол жамоатчи: цех партия ташкилоти бюроси аъзоси, бирлашма партия комитети аъзоси. Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати. Авиация саноати касаба союзлари X съезди делегати. ВЦСПС аъзоси. КПСС XXVII съездида, XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида делегат сифатида қатнашган. КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси.

«Бизнинг ишчи номзодимиз» —

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИ КПСС-ДАН СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОД, БИРЛАШМА ТОКАРЛАР БРИГАДАСИНИНГ БОШЛИҒИ, КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ АЪЗОСИ ВЛАДИМИР ТЎЙЧИЕВИЧ ОДИЛОВ ҲАҚИДА ФАХР БИЛАН ШУНДАЙ ДЕМОҚДА.

Владимир Тўйчиевич Одилов билан хизмат юзасидан кўп марта учрашишга тўғри келган. КПСС XXVII съезди, Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очилиши арафаларида, Тошкент область ва Тошкент шаҳар партия конференцияларида у билан суҳбатлашган эдик. Бу камтарин, меҳнаткаш, самимий инсон тўғрисида ҳар қанча гапирса арзийди. Лекин келинг, яхшиси, бугун унинг номзодини СССР халқ депутатлигига кўрсатаётган ишчи коллективи аъзолари гапира қолишсин.

Б. НОВИКОВ: 91-цех катта мастери:

— Мен Владимирни кўп йиллардан буён яхши биламан. У юксак малакали токарь. Ҳар бир иш учун жонини фидо этади. Шахсан мен унинг номзодини кўп марта қўллаб-қувватлаганман. Буни қарангки, у бутун самолётсозларнинг ишончини оқлаб келаяпти. Қайта қуришнинг олдинги сафида бормоқда. Агар у депутат бўлса аминманки, сайловчиларнинг наказларини (гарчи улар оғир бўлсада) бажаришга ҳаракат қилади.

В. А. АНДРЕЕВ, 91-цех токари:

— Мен Владимир Тўйчиевични тўрт йилдан буён биламан. Ана шу қисқа давр мобайнида шахсан менда инсон сифатида катта таассурот қолдирди. Унинг энг яхши фазилати шундаки, ҳар қандай вазиятда ҳам одамларни ўйлайди, уларга ёрдам қўлини чўзади.

Н. ЕРМОЛЕНКО, техника назорати бўлими ходими:

— Одиловнинг бригадасига ҳавасим келади. Интернационал бригада. Аҳил, иноқ, дўст. Бригадирнинг ўзи шахсий белги билан деталь тайёрлайди. Аввал унинг ўзи тайёрланган детални токарлардан қабул қилиб олади. Сўнгра эса бизга — техника назорати бўлимига тавсия этади. Мен ундан кўп нарсани ўргандим. Чунки у ўз касбининг устаси. У иш билан қанчалик банд бўлмасин жамоат ишларига вақт топади, одамлар дардига қулоқ солади, уларнинг оғирини енгил қилади, одамлар билан ишлашни билади. Энг муҳими ҳам ана шунда.

А. ЛАЗЕРЕВА, бирлашма иқтисодий ўқув кабинети техниги:

— Ҳа, Одилов кўп минг кишилик коллективимизнинг ишончли вакилидир. Биз унинг платформаси билан яқиндан танишиб чиқдик. Унинг режаларида сўз билан иш бирлиги яққол балқиб турибди. Бугунги қайта қуриш даврида бизга ана шундай жонкуяр ва қатъиятли кишилар керак. Айниқса, унинг жамиятимиздаги барча бюрократик кўринишларга қарши кураш, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини ўрганиб, социал масалаларни амалга ошириш тўғрисидаги фикр ва мулоҳазалари менга маъқул бўлди. Одилов ишчи. Шунинг учун ҳам ишчилар тўғрисида, уларга зарур бўлган шарт-шароитлар тўғрисида қайғуради, деб ўйлайман.

Х. УСМОНОВ, токарь:

— Одилов менинг устозим. Бирлашмадаги икки ярим йиллик меҳнат фаолиятим даврида ундан кўп нарсани ўргандим. У шогирдларига бирор бир нарсани тушунтиришдан эринмайди, вақтини аямайди. Станокни созлаш, детални қандай тайёрлашгача бўлган технологияларни батафсил тушунтиради. Кейинги пайтда ишимиз анча мураккаб бўлишига қарамай, ёшлар коллективда муқим ишлаб қолишяпти. Бунинг сабаби — шахсан бригадирнинг ва мураббийларнинг ёшларга кўрсатаётган оталарча ғамхўрлигидир.

Х. ГАЙНЕТДИНОВ, 91-цех токари:

— У ажойиб оила бошлиғи. Бир ўғил, бир қиз тарбиялаб, вояга етказмоқда. Рафиқаси Тамара эса ҳамшира. Ҳавас қилса арзийдиган оила. Оила жамиятимизнинг куртаги. Одилов буни чуқур ҳис этади. Ўз коллективини ҳам катта бир оила деб билади. Ёшларга оталарча ғамхўрлик қилади. Бундай жонкуяр кишининг депутат бўлишидан фақат халқ ютади. Ундан манфаатдор бўлади. Унинг номзоди юксак ишонч — СССР халқ депутатлигига кўрсатилиши бизнинг коллективимиз учун ҳам катта фахрдир. Фахр бўлганда ҳам ишчи фахридир.

Г. ЎРОЗМЕТОВА, бирлашма тайёрловчиси:

— Ундаги энг яхши фазилатлардан бири — ҳаққўйликдир. Очиқкўнгиллик, бошқаларга нисбатан ҳурмат билан қараш унинг характерига хос. Шунинг учун ҳам уни қаттиқ ҳурмат қиламиз. Номзодимизнинг ўз платформасида таъкидлашича, ошкоралик тўла ва аниқ, шу билан бирга объектив бўлиши керак. Барча халқ депутатлари, барча партия раҳбарлари ўз фаолиятлари тўғрисида меҳнаткашларни кенг огоҳ қилиб боришлари шарт. Шу тарзда кўндаланг бўлган муаммоларни халқ билан бирга ҳамкорликда ечиш мумкин.

Е. ТУПИКИН, слесарлик-механика-пайвандлаш цехи ишчиси:

— Мен ҳам номзодимизнинг программаси билан танишиб чиқдим. Айниқса, унинг миллатлараро муносабатларга тегишли фикрлари менга маъқул бўлди. Коммунист сифатида бу масала уни ҳам ташвишга солган. «Коммунистик партиямизнинг кўп миллатли совет халқларининг ўзаро дўстлик ва бирлигини мустаҳкамламай туриб, қайта қуришни тўла амалга ошириши қийин бўлади, албатта. Миллатлараро муносабатлар тўла ҳуқуқлилик, тенглик ва қардошлик, бир-бирининг маданиятини, санъатини, адабиётини бойитиш асосига қурилган бўлиши керак». Номзоднинг бу гапларига қўшилмай бўлмайди, албатта. У қаерда ва қачон бўлмасин одамларни дўстликка, ҳамжиҳатликка чақиради. Владимир Тўйчиевичнинг ютуғи ҳам ана шундадир.

Э. Ю. НАЗАРОВ, бирлашма партия комитети секретарининг ўринбосари:

— Владимир Тўйчиевич билан сайловолди учрашувларида бирга бўлишга тўғри келди. Яқинда Чирчиқ шаҳридаги бир қатор йирик саноат корхоналарида бўлиб, сайловчилар билан учрашдик. Номзодимизнинг программаси уларга маъқул тушди. Шу билан бирга улар агар сиз депутатликка сайлансангиз сизга кўп наказлар бўлади, деб таъкидлашди. Наказлар ҳақиқатан ҳам жуда масъулиятли. Ишончим комилки, сайловчиларнинг бу наказларини жойидан қўзғатишга Владимир Тўйчиевичнинг кучи етади. Чунки унда қатъиятлик, тиришқоқлик етарли.

А. АББОСОВ, бирлашма бош директорининг ўринбосари:

— Биринчидан, Владимир Одилов олий даражадаги токарь. Ўз касбининг моҳир устаси. Иккинчидан, одамохун. Учинчидан, яхши оила бошлиғи. Болажон. Тўртинчидан, камтар ва меҳнатсевар, бешинчидан, қатъиятли ва тиришқоқ. Бу гапларим бугунги кунда қайта қуриш кишисининг характерларини белгилайди. Жамиятимизни маънавий жиҳатдан соғломлаштириш ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш учун курашаётган бир пайтда бу жуда муҳимдир. Биз унга ишонамиз. У сайловчиларнинг ишончини тўла оқлайди.

Мана сиз ишчиларнинг ўз ишчи номзодлари ҳақидаги илиқ сўзларини ўқидингиз. Бундай бахт ҳаммага ҳам насиб бўлавермайди. Аммо замондошимиз В. Т. Одилов эл ишончини оқлаб келаётган кишилардан бири. У қайта қуриш кадри. Чинакам коммунист. Партия ташаббуси билан бошланган инқилобий қайта қуришнинг олдинги сафида бораётган яловбардорлардан бири. «Тўғри, қайта қуриш жараёни оғир ва узоқ муддатга мўлжалланган. Белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун қатъий ва зўр иштиёқ билан ишлашга тўғри келади. СССР халқ депутатлигига номзод сифатида шуни ишонч билан айтаманки, юксак ишончни оқлаш учун барча куч ва имкониятимни ишга соламан».

Коммунист В. Т. Одиловнинг юқоридаги платформасидан келтирилган ана шу оддий сўзлар унинг эл ишончини оқлашига кафолат беради, деб ўйлаймиз.

Т. ТОШЕВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Эртага ҳамма ҳашарга, азиз тошкентликлар!

Халқимизда ажойиб нақл бор: бировни ҳеч қачон оғир кунда қолдирмасам, дейди. Маҳаллаларда биров уй қурса, оғирроқ иш билан машғул бўлса қўни-қўшнилар беминнат ёрдамга чиқадилар, унинг мушкулини осон этадилар.

Бу удум — ҳашар деб аталиши, то ҳануз муқаддас билиб сақланаётганини айтиб ўтиш ортиқча. Худди шундай эртага — 12 мартда катта халқ ҳашари бўлишини ҳам эслатишнинг ҳам зарурати йўқ!

Фасли баҳор ўзининг яшил либосини кийди. Кўклам шабадалари эса унинг этакларини, енгларини тортқилаб, яшиллигини оламга сепмоқда. Биринчи бўлиб ариқлар лабига, дарахтларга яшиллик югуради.

Шундай серфайз баҳор кунида — эртага умумхалқ ҳашари ўтказилади.

Бу ҳашар оддий ҳашар эмас, ўз қишлоғи, ўз шаҳри, ўз элини жон-дилдан яхши кўрадиганларнинг ҳашари!

Бу ҳашар дунёга балқиш, яшариш бахш этган Наврўзнинг пойқадамига поёндоз ёзадиган ҳашар!

Ҳар куни эрталаб оламнинг гўзалликка тўлиб бораётганлигини ҳис этасиз. Юрагингиз тоша бошлайди. Шошиб ўрикларга нигоҳ ташлайсиз. Во ажаб, куртаклар бўрта бошлабди. Эрта-индин у оппоқ гуллайди. Ҳамид Олимжоннинг овози қулоғингизга эшитилгандек бўлади:

Деразамнинг олдида бир туп
Ўрик оппоқ бўлиб гуллади...

Гуллаган баҳорга, Наврўзи айёмга, гуллаган, озода шаҳар ярашади.

Азиз ҳамшаҳарлар!

Биламизки таъбингиз нозик, дидингиз зукко! Ҳовлингизда биронта чўп бежо ётган бўлса, дилингизга ғашлик қўнади.

Шаҳар ҳам ана шу ҳовлимиздек ардоқли, мўътабар! Унда ҳам биронта доғ бўлмаса қани эди! Йўлкалар озода, бетон ариқлар, гарчи уларда шарқираб сув оқмаса ҳам, ёғ тушса ялагундек! Қуриган дарахтлар ўрнига навниҳоллар экилган. Кўчалардаги латофатга қараб кўз тўймайди.

Сезган бўлсангиз керак, булар ҳашарда сиз ва биз қиладиган ишимиз. Шаҳримиз жамоли қуёш билан нур талашадиган бўлсин!

Кўклам ҳашарига, азиз ҳамшаҳарлар!

Баҳор кўркига меҳнаткаш қўлларимиз билан яна кўрк қўшайлик!

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

✦ ВАШИНГТОН. АҚШ конгрессининг сенати 47 овозга қарши 53 овоз билан Жон Тауэр мудофаа министри қилиб тайинланишини рад этди. Оқ уй билан конгрессдаги республикачилар партиясининг раҳбарияти бир неча ҳафта мобайнида олиб борган шиддатли кураш президент Жорж Буш кўрсатган номзоднинг мағлубияти билан тугади.

✦ КОБУЛ. Бахтар агентлиги Афғонистон республикаси олий ҳарбий қўмондонлигининг баёнотини эшиттирди. Баёнотда афғон оппозициясининг қуролланган қисмлари тўрт кундирки, Покистон ҳарбий хизматчиларининг бевосита мададида Нангарҳор вилоятида жанг қилмоқдалар. Покистон ва Америка Қўшма Штатлари билан разил битим тузган оппозиция, дейилади баёнотда, Исломободда тузилган «ҳукуматни» Жалолободда эълон қилиш ниятида эди. Афғонистон қуролли кучларининг қисмлари душманнинг 1500 га яқин солдатини сафдан чиқариб, исёнчилар қисмларига кучли зарба бердилар. Покистон ҳарбийлари кўплаб одамлар талафот берилганини яширишга уриниб ва янги-янги қисмларни жангга ташлаб, Афғонистонга қарши тўғридан-тўғри агрессияни кучайтирмоқда. Ҳозирги вақтда оғир жанг олиб бораётган афғон армияси қисмлари талафотлар берсада, душманга қаҳрамонона қаршилик кўрсатмоқда.

✦ ПЕКИН. Бу ерда СССР қора металлургия министрлиги билан ХХР металлургия саноати министрлиги ўртасида қора металлургия соҳасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи ишчи группани ташкил этиш тўғрисидаги битим имзоланди. Илмий тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва лойиҳалаш фаолиятида иккала мамлакат металлургларининг комплекс ҳамкорлигини амалга ошириш, ишлаб чиқаришни кооперациялашга оид таклифларни ишлаб чиқиш, тармоқ корхоналари ва ташкилотлари ўртасидаги бевосита алоқаларни ва ҳамкорликнинг бошқа янги шаклларини ривожлантириш, шунингдек илғор тажрибани айирбошлашни йўлга қўйиш ишчи группанинг вазифаларидир.

Партия турмуши

Юксак ишончга лойиқ

Бу бўлажак коммунист учун энг муносиб баҳо бўлиши керак.

Тошкент электрон-техника заводи партия комитети партияга танлаш системасини такомиллаштиришга ва КПСС аъзолигига кандидатлар билан ишлашни қайта қуришга эътиборни тобора кучайтирмоқда. Комплекс план асосида амалга оширилаётган бу муҳим тадбир коммунистларнинг сифат составини яхшилашга хизмат қилиши шубҳасиз. Сир эмас, яқин йилларгача бу ерда бир йилда 90 нафардан зиёд илғор ишчи ва хизматчилар, ёшлар КПСС аъзолигига қабул қилинган бўлса, эндиликда тамоман бошқача аҳвол кўзга ташланмоқда. Олдингидай партия сафлари ўсишини тезлаштириш, механик бошқаришдек эски, яроқсиз усуллар ўрнини пухта асосланган методлар, янгича ёндошувлар эгалламоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги қароридан кейингина корхона коммунистлари ҳаётида ана шундай сифат ўзгаришлари рўй берди.

— Партияга қабул комплекс план асосида олиб борилмоқда, — дейди завод партия комитети секретари Ў. Худойберганов. — Бу планга мувофиқ КПСС сафига кириш истагида ариза берган ҳар бир ишчи-хизматчининг талаби ўрганиб чиқилмоқда ва муносибларига партия топшириқлари берилиб, назорат қилиб бориляпти. Ўзларини меҳнатда ва жамоат ишларида кўрсатганлар партия ташкилотининг йиғилишида муҳокамага қўйилаяпти.

Ўтган йилги партия йиғилишларидан бирида Алиса Мифтахова резервлар қаторидан партия сафига қабул қилинди. Беш йилдирки, у йиғувчилик касбини улуғлаб келади. Ишдан бўш пайтларида эса коллективида ҳал қилинмаётган муаммоларни ўрганиб, ўзи ташкил этган девонрий газетада ёритади. Унинг асл касби чет тили ўқитувчиси. Лекин у соҳаси бўйича ҳам ҳеч нима йўқотаётгани йўқ. Партияга қабул пайтида, бюро аъзоларидан бири ўзининг деярли барча саволларига Алисадан чет тилида жавоб олди. Шундан сўнг унга техника ахбороти бюросида ишлаш тавсия этилди. Ёш коммунист эндиликда бюро ишини активлаштириш билан бирга барча топшириқларни уддалашга ҳам вақт топмоқда.

Шайдогул Кудиёрова қадрдон заводида биринчилардан бўлиб Орол муаммосини кўтариб чиққанлардан. Бунга амалий жавоб тариқасида ўзи етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар билан биргаликда шанбаликлар уюштирди ва ундан тушган маблағни қуриётган денгизни сақлаб қолиш учун очилган фондга ўтказди. Шайдогул яна бир яхши фазилати — талабчан ва ташаббускорлиги билан ҳам завод коллективи меҳрини қозонган. Шунинг учун бўлса керак, Шайдогул Кудиёровани партия аъзолигига қабул қилиш масаласини ҳамма бирдек қўллаб-қувватлади.

Бундай ёшлардан яна Аваз Турсунов ва Шоназар Аҳмедовларнинг номларини ҳам санаб ўтиш мумкин. Улар комсомол активлари, ишлаб чиқаришда моҳирдирлар. Улар партия топшириқларини бажаришга виждонан ёндошганликлари учун, қолаверса, ҳалол ва меҳнаткашлиги туфайли коммунист деган шарафли номга сазовор бўлдилар.

Партия топшириғи ҳар бир коммунистга ана шундай юксак масъулият юклаши зарур. Бу топшириқ ижросини назорат қилиб, ўрганиб бориш эса корхона партия ташкилотининг зиммасида. Илгари ишчи-коммунистлар алоҳида, раҳбар-коммунистлар алоҳида ҳолда ҳисобот бериб турган бўлсалар, энди завод партия комитетининг кенгайтирилган бюро йиғилишида шу масала кўриб чиқилмоқда. Талаб ҳам, чора ҳам бирдай кўриладн. Бу айниқса партия аттестация комиссияси иш бошлаган пайтда яққолроқ кўриниб қолди. Икки йилга мўлжалланган аттестация яқин ойлар ичида ўз ишини якунлайди. Аттестацияда кўрилган 396 коммунистнинг иккитаси партия сафидан ўчирилди, 9 коммунист эса аттестациядан шартли равишда ўтказилди. Коммунистларнинг сони эмас, сифати муҳим аҳамият касб этган эндиги шароитда 90 рақамининг саккизга айланиб қолиши ажабланарли ҳол эмас. Бу гап муҳим вазифа — партия ташкилотининг иши яна ҳам такомиллашаётганидан далолатдир.

Ф. ҲУСАНОВА,
«Тошкент оқшоми»нинг мухбири.

Тўла хўжалик ҳисоби: муаммо ва ечимлар

Харидорлар дидига мослаб

Тўла хўжалик ҳисобида иш юритиш осон кўчаётгани йўқ, албатта. Технология, ускуналарни алмаштириш билан боғлиқ янги муаммолар келиб чиқмоқда. Корхоналарнинг ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш борасидаги фаолияти ҳам самарали бўляпти, деб айтиш қийин.

Мухбиримизнинг «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари Й. Т. Раҳмонов билан суҳбатида ҳам бу нарса яққол сезилиб турди.

— Йўлдош Темирович, бирлашмангизда тайёрланаётган кийимларнинг кўриниши ва сифати яхшиланганлиги ҳозир ҳаммага маълум. Харидорлар, савдо ташкилотларининг ходимлари чеварлардан миннатдор бўлишяпти. Бу хўжалик ҳисобида иш юритишнинг маҳсули, албатта. Сиз масаланинг моҳиятини чуқурроқ очиб берсангиз. Аслида ҳамма иш хамирдан қил суғургандек осон кўчмаётган бўлса керак!

— Биз учун ўтган йил тайёргарлик ва синов даври бўлди. Хўжалик юритишнинг янги усули технологияни бутунлай ўзгартиришни, ишга ва сифатга муносабатни тубдан қайта қуришни тақозо этди. Биринчи галда коллектив пудратига шароит яратилди. Бу усул дастлабки синовдан ҳам ўтди. Барча цех, участкаларда коллектив пудрати жорий этилди. Ишчи ва хизматчиларга меҳнатдаги иштироки коэффициентига қараб ҳақ тўлана бошланди. Мукофот пуллари, санаторий ва профилакторийларга йўлланмалар ҳам ана шу кўрсаткичга қараб тақсимланмоқда. Буларнинг ҳаммаси бирмунча ижобий натижалар берди. Бирлашмада тайёрланган умумий маҳсулотнинг деярли 70 проценти «Янгилик» белгиси билан чиқарилади. Шуни ҳам айтиш керакки, кийимларнинг янги хиллари савдо ташкилотлари билан тузилган шартнома асосида тайёрланди. Шу боисдан буюмларнинг сифатига билдириладиган эътирозлар деярли барҳам топди. «Янгилик» белгиси билан 18 миллион 518 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

— Турмуш арзон ва рангбаранг кийимлар тайёрлашни талаб қилмоқда. Айни пайтда улар чиройли, чидамли ва хушбичим ҳам бўлиши керак. Ана шунда, одамларнинг онгига сингиб қолган, Тошкентда тайёрланганми, демак ёмон, деган тушунчани ўзгартириш мумкин. Бирлашмада амалга оширилаётган ишларнинг бутун мақсад-моҳияти ҳам шунга йўналтирилган, албатта. Аммо аёллар пальтоларининг хили кам, нархи қимматлигини қандай изоҳлайсиз!

— Очиғини айтганда, корхоналарнинг мустақиллиги ҳали тўла таъминланган эмас. Ҳамон эски тавсияларга амал қилинмоқда. Жумладан, иш ҳақининг ўсиш суръати меҳнат унумдорлигидан юқори бўлмаслиги талаб қилиняпти. Ҳозир бирлашмамизда Франциядан сотиб олинган тикиш линияси ўрнатилмоқда. Уни ўзлаштириш жараёнида унумдорлик пасайиши табиий ҳол, албатта. Бироқ, бу ҳақиқатни тан олишга ҳаққимиз йўқ. Сабаби, юқоридаги талаб бажарилмай қолади. Яна бир нарса, оғир саноат корхоналари йиллик даромадларнинг 40—50 процентини давлат министрликлари бюджетига ажратишади. Биз эса йиллик даромадимизнинг 80 процентдан зиёдини шу бюджетга беряпмиз. Худди шу нарса, қандай бўлмасин планни бажаришга даъват этмоқда.

— Хўжалик ҳисобида иш юритиш бирлашмадаги цех ва бўлимлар, бригадалар ўртасидаги муносабатларни ўзгартириши лозим. Ҳар бир цех, бўлим, тикувчи, ўзи бажарган ишнинг сифати ва миқдорига тўла жавобгар бўлган тақдирда манфаатдорлик ошади. Умум ҳисобидан бошқаларга саҳийлик кўрсатиш, бинобарин, маблағларни совуриш барҳам топади. Бу борадаги ўзгаришлар қандай кечяпти!

— Бирлашмамизнинг Красногорск шаҳридаги филиалида эркаклар, аёллар ва болаларнинг пальтолари тайёрланади. Хўжалик ҳисобининг шарофати билан уларнинг хиллари кўпайди, сифати тубдан яхшиланди. Натижада филиал коллективида ўз маҳсулоти билан фахрланиш туйғуси пайдо бўлди. Филиал коллективининг вакиллари ўзлари тайёрлаган буюмларга ўз белгиларини қўйишни талаб қилишди. Ишчи кенгашида масала муҳокама қилиниб, филиалга ўз белгисини тайёрлаш ва уни буюмларга тикиб чиқаришга рухсат берилди.

Тайёрлов ва бичиш цехларини синовдан ўтказишни режалаштиряпмиз. Қисқаси, хўжалик ҳисоби тинмай изланиш, янги усулларни синовдан ўтказишга ундамоқда. Дуч келган қийинчиликлар, иш жараёнида пайдо бўлган муаммоларни тезда ҳал қилиш ҳам асосий вазифа бўлиб турибди.

Суҳбатни
Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ
ёзиб олди.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-тўқиш участкаси коллективи янги сифатли материаллар топширишга эришяпти. Нотўқима материаллар цехида энг яхши мастер ёрдамчиларидан саналган Виталий Султонов план-топшириқларини ортиғи билан адо этяпти. У ўз қарамоғидаги мавжуд машиналарнинг аъло техник ҳолатини таъминлашга эришмоқда.

Т. Каримов фотоси.

Равон йўллар жилоси

Тошкент аҳолиси кўп, майдони кенг, фан, техника ва маданияти тараққий этган, кўплаб Иттифоқ ва жаҳон аҳамиятидаги анжуманлар ўтказиладиган катта дўстлик шаҳридир. Унда автомобиллар ҳаракати жуда серқатнов. Бу шаҳарда автомобиль ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш муҳим масаладир. Бунинг учун кўча юзаларида пиёдалар ва автомобиллар ҳаракатини тартибга соладиган белгилар етарли ва сифатли бўлиши керак. Лекин шунга қарамасдан, Тошкентдаги баъзи бир кўчаларда бундай белгилар етарли эмас. Бунинг сабабларидан бири, белгилар учун ишлатиладиган бўёқлар ва термопластларнинг етарли эмаслигидир. Яна шуниси борки, ишлатиладиган бўёқлар нари борса 4—6 ойга чидайди, кейин эса ўчиб кетади. Термопластлар эса кўп ерларда ёрилиб, кўчиб кетмоқда ва автомобиль йўллари ҳуснини бузяпти. Бизнинг фикримизча, бўёқлар ва термопластлар қалинлигини ўзгартириш мақсадга мувофиқдир. Бунда бўёқлар қатлами қалинлиги оширилади, термопластларники эса камайтирилади. Бунинг учун камида бир йилга чидайдиган янги хил арзон бўёқлар яратилади.

«Узоргтехдорстрой» трести ходимлари томонидан ўтказилган тажрибалар бунинг мумкин эканлигини кўрсатиб берди. Масалан, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» проспектида бетон плиталари юзасига ётқизилган термопластлар тезда кўчиб кетди, ўтган йили февраль ойида сурилган янги бўёқ намунаси ҳозиргача сақланиб турибди.

Автомобиль йўлларига бўёқлар суришда ва термопластлар ётқизишда ишлатиладиган машиналар конструкциялари ҳам ноқулай. Улар фақат юқори баҳоли, камёб бўёқлар учун мўлжалланган. Маҳаллий ва арзон хом ашёлардан яратилган янги хил бўёқлар бу машиналарга маълум даражада тўғри келмайди. Чет мамлакат машиналарини олтин баҳоси билан сотиб олиб ёки ноқулай техникалар яратиб, кейин маҳаллий арзон бўёқлар бу машиналарга тўғри келмайди, деб кутиб ўтириш автомобиль йўллари манфаатига ётдир.

Шу туфайли бу ишлар учун янги хил содда машиналар яратиш ёки бор машиналар конструкциясига маълум кичик ўзгартишлар киритиш керак. Аниқроқ қилиб айтганда, машина бакларидаги бўёқларни механик йўл билан ёки сиқилган ҳаво ёрдамида аралаштириб туриш ҳамда бўёқлар ўтадиган узун шланг-трубаларни қисқартириш керак. Бу унчалик қийин ва мураккаб масала эмас. Машина конструкцияларини бўёқлар сифатига қараб яратиш тўғрироқ бўлади. Бу масалани ҳал қилишда технологлар, конструкторлар ва машинада ишловчи ишчилар ҳамкорлиги катта маъно касб этади.

Автомобиль йўлларидаги ҳаракат белгилари тўла ва сифатли қилиб туширилган бўлса, бу автомобиль ҳайдовчилари ва пиёдалар кайфиятини, шаҳримиз гўзаллигини ва ҳаракат хавфсизлигини юқори кўтаради.

Умуман, автомобиль йўллари ҳолатини ҳозирги давр талаби даражасигача кўтариш учун ҳамма имкониятлар бор. Буни амалга ошириш учун ишга янгича ёндошиш, ишчи ва конструкторлар моддий манфаатдорлигини кўтариш ва иқтисодий ислоҳотнинг янги усулларидан тўғри фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

З. УСМОНОВ,
«Узоргтехдорстрой» тресги ходими, техника фанлари кандидати.

Рус тилини ўрганамиз

Саккизинчи сабоқ

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияси ҳузуридаги миллий муносабатлар ва тил муаммолари советининг аъзоси, филология фанлари доктори профессор Алибек РУСТАМОВ таҳрири остида

Рус тилини ўрганиш учун унинг қоидаларини яхши ўзлаштирмоқ керак. Ана шу маънода биз рус тилининг грамматикаси қонун-қоидаларини ўрганишимиз зарур. Мазкур сабоғимизда рус тилини ўрганишда энг муҳим бўлган назарий масалалардан бири — феълнинг кўринишлари (виды глагола) ҳақида фикр юритмоқчимиз.

Маълумки, рус тилида феъл кенг ҳажмдаги энг мураккаб категория ҳисобланади. Феъл иш-ҳаракатни ва ҳолатни англатиб, ганинг асосини ташкил қилади. Феъл рус тилида ҳам, ўзбек тилида ҳам гапнинг бош бўлаги — кесим бўлиб келади. Масалан, «Я читал» ва «Мен ўқидим» — кесим. Рус тилидаги феъл сўз туркуми сифатида шахс ва предметларнинг ҳаракати ва ҳолатини билдириб, маълум хусусиятлари билан бошқа сўз туркумларидан ажралиб туради. Бу хусусиятларга феълнинг нисбатлари, замонлари, шахс-сони, майли, жинси ва види киради.

Масалан, «читаю» феъли — I шахсда, ҳозирги замонда бирликда келади. Феълнинг нисбат, майл, замон, шахс ва сон категориялари ўзбек тилида ҳам мавжуд. Ўзбек тилидаги феълларда вид ва жинс категорияси йўқ. Аммо замон формалари кўп.

Вид категорияси — бу икки қатор бир-бирига қарама-қарши қўйилган феъл формаларининг системасидир: муддати чекланган бутун ҳаракатни билдирган биринчи қатор феъл формалари «совершенный вид», яъни феълнинг тугал кўриниши деб аталади. Масалан, нарисовал (расм чизиб бўлди), написал (ёзиб бўлди); муддати чекланмаган бажариладиган ҳаракатни билдирган иккинчи қатор феъл формалари «несовершенный вид», яъни феълнинг нотугал кўриниши дейилади. Масалан: рисовал (чизар эди), писал (ёзар эди).

Феълнинг вид категорияси ҳаракатни маълум бир муддат ичида кўрсатиб, иш-ҳаракатнинг тугал-нотугаллигини кўрсатади.

Биринчи қатор феъл формалари, яъни **совершенный вид** рус тилида қуйидаги маъноларни билдиради:

а) вақт билан чекланган ҳаракатни: Я скоро закончу работу. — Мен ишни тугатай деб қолдим;

б) ҳаракатнинг натижасини: Я прочитал книгу — Мен китобни ўқиб бўлдим;

в) тугалланган ҳаракатни: Я закончил работу — Мен ишни тугатдим;

г) бир маротаба ва қисқа муддат ичида бўладиган ҳаракатни: Ребёнок крикнул — Бола қичқириб юборди;

д) ички чегараланган ҳаракатни: Я узнал его — Мен уни танидим.

Несовершенный вид, яъни иккинчи қатор феъл формаларининг ишлатилиш доираси анча кенг. Бу феъл формасининг маънолари қуйидагича:

а) Доимий, яъни вақт билан чекланмаган ҳаракат: Вода течет вниз — Сув пастга оқади;

б) Маълум бир вақт ичида давом этаётган ҳаракат: Я заканчиваю работу — Мен ишни тугалламоқдаман;

в) Қайтарилаётган ҳаракат: Ребёнок кричал — Бола бақирар эди;

г) Субъектнинг хоссалари ёки унинг бирор иш кўрсатиш қобилияти: Спортсмен бежит — Спортчи югурмоқда;

д) Доимий бўладиган ҳаракат: Волны бьются о берег — Тўлқинлар қирғоққа урилмоқда.

Несовершенный вид феъл формасидан ҳозирги замон формасини ясаш мумкин эмас.

Рус тилидаги совершенный виддаги ва несовершенный виддаги феъллар ўзбек тилидаги феъллардан қуйидаги хусусиятлари билан фарқ қилади:

I. Ўзбек тилида хоҳлаган феълдан («эмоқ» тўлиқсиз феълдан ташқари) замоннинг ҳамма формаларини ҳосил қилиш мумкин. Чунки ўзбек тилида ҳамма феъллар ҳозирги замон формасига эга. Агар рус тилида совершенный виддаги «прочитать» феълининг ҳозирги замон формасини ҳосил қилиб бўлмаса, ўзбек тилида унинг эквиваленти бўлган «ўқиб чиқмоқ» феълидан хоҳлаган замон формаларини, чунончи, феълнинг ҳозирги замон формасини ясаш мумкин.

Рус тилидаги совершенный виддаги ва несовершенный виддаги феъллар ўзбек тилидаги феъллардан қуйидаги хусусиятлари билан фарқ қилади.

I. Ўзбек тилида хоҳлаган феълдан («эмоқ» тўлиқсиз феълдан ташқари) замоннинг ҳамма формаларини ҳосил қилиш мумкин. Чунки ўзбек тилида ҳамма феъллар ҳозирги замон формасига эга. Агар рус тилида совершенный виддаги читать» феълининг ҳозирги замон формасини ҳосил қилиб бўлмаса, ўзбек тилида унинг эквиваленти бўлган «ўқиб чиқмоқ» феълидан хоҳлаган замон формаларини, чунончи феълнинг ҳозирги замон формасини ясаш мумкин.

Масалан:
ўқиб чиқаман — ҳозирги келаси замон
ўқиб чиқяпман — ҳозирги замон
ўқиб чиқмоқдаман — давомли ҳозирги замон
ўқиб чиқдим — аниқ ўтган замон
ўқиб чиққанман — натижали ўтган замон ва ҳоказо.

2. Рус тилидаги бир хил лексик маънодаги феълларнинг вид турларига баъзи бир олд ва орт қўшимчалар ёрдамида аниқ бир тус бериш мумкин.

Масалан:

Несовершенный вид	Совершенный вид
решать (ҳал қилмоқ)	решить (ҳал қилиб бўлмоқ)
пускать (қўймоқ)	пустить (қўйиб юбормоқ)
рисовать (чизмоқ)	нарисовать (чизиб бўлмоқ)
махать (силкитиб турмоқ)	махнуть (силкитмоқ)
толкать (итармоқ)	толкнуть (итариб юбормоқ)

Шундай қилиб, биз рус тилидаги феълнинг тугал ва нотугал кўринишларини, уларнинг қандай ишлатилишини ва ўзбек тилидаги эквивалентларини кўриб чиқдик. Рус тилида сўзлашганда ва русчадан ўзбек тилига таржима қилганда, ундаги ўзгаришларга, юқоридаги қонун-қоидаларга эътибор бериш керак. Акс ҳолда рус тили грамматикаси ёки таржима бузилади. Рус тилидан тўғри фойдаланиш учун юқоридаги қоидаларга риоя қилиш керак.

Д. АШРАПОВА,
рус тили ўқитувчиси.

Оқшомингиз файзли бўлсин

«ГУЛБОҒ» САЙРИГА МАРҲАБО

ТЎҒРИ СЎЗЛИК

Менинг бир дўстим бор. У мана эллик йилдирки бир жойда ишлайди, аммо бошлиқларга унча ёқмайди. У ҳам уларга риёкорона кулиб боқмайди. Унинг иш даврида олти-етти бошлиқ ўзгарди. Шуниси қизиқарлики, ишдан бўшаб кетган, айниқса, амалда пасайган бошлиқларнинг дўстимга ҳурмати ошади. Уни мақташади. Сабаби унинг тўғри сўзлиги, доимо бир хил мулоқоти ва дўстликка садоқати экан. Буни бошлиқлар амалдан тушганларидан кейингина тушунар эканлар. Барча лаганбардорлар юз ўгириб кетсалар-да дўстимнинг муносабати ўзгармас экан.

Тўғри сўз ёқмасмиш туғишганга ҳам,
Аммо ҳеч қилмагил сен бўйнингни ҳам.
Интилгил доимо осмон авжига,
Унутмагилки, сен Одамсан, Одам!

БЕМИННАТ ДАСТЁР

Меҳнаткаш оёқлар бутун умр бошни кўтариб юрадилар. Ҳатто ичида ҳеч нима йўқ бўш калла бўлса ҳам оёқлар бечора ғинг демай кўтариб юраверадилар. Одамлар эса ўз бошларинигина эмас, қанчалаб бошқаларнинг бўш каллаларини ҳам кўтариб юрадилар. Шуниси ачинарли ҳол.

Бир умр тан юкин кўтарган оёқ,
Бир нафас бўлмайди заминдан йироқ,
Кўк томон кеккайган бекорчи сочлар,
Тўкилар умрнинг ярмин кўрмаёқ.

МЕВАЛИ ДАРАХТ

Жийда, ёнғоқ қоқишар эди... Қараб туриб ўйладим. Мевали дарахт бўлганлари, одамларга бирор нарса берганлари учун буларга шунчалик азоб. Шунчалар калтак емоқдалар...

Майли, бунинг ҳам фойдаси бордир. Сарғайган, касал барглари дув тўкилмоқда... Балки турли иллатдан халос бўлмоқдалар...

Яна ўйладим: майли барглари, мевалари тўкилсину аммо шохлари синмаса бас...

Мевали дарахтга тегар тош,
Майли барг тўкилсин, қил бардош.
Фақат шох синмаса бўлгани,
Ҳаттоки ёрилса ҳамки бош.

ДОМЛАНИНГ АЙТГАНИНИ ҚИЛ...

Ректорларимиздан бирининг катта олимлиги, одамохунлиги учун хўп ҳурмат қилар, насиҳатларига қулоқ солар эдим...

Аммо у киши билан яқинроқ ишлаш тўғри келди. Унинг қўл остида ишлаган қиз-жувонларни ҳаром йўлга ундаши мени ҳайратга солди. Студентлар ошхонасидан гўшт ейиши эса назаримда етим ҳақига хиёнат қилишдек кўринди ва ихлосим қайтди.

Бизнинг домла сўзга чечан ва моҳир,
Маънолар теради худди жавоҳир.
Аммо қилганини қила кўрмагил,
Айтганин қилавер, домла-да, оҳир.

Шоислом ШОМУҲАМЕДОВ,
профессор.

«Гул гўзал, инсон гўзал».

Р. Шарипов фотоэтюди.

Мактуб

Қатра

Эшитдим; ҳали ҳам йўлларимга кўз тутиб, тунлари бедор, мени кутар эмишсиз. Сизни жуда соғинганман, ойижон. Мунис чеҳрангиз, «болам»лаб атрофимда парвона бўлишингиз сира кўз олдимдан кетмайди.

Ўғлингизни қанчалик яхши кўришимни билардингиз, ойижон. Юрагимга яқин киши, маслаҳатгўй, суянчиғим Расул акам эди. Начора, ҳаётнинг кутилмаган зарбаси, аччиқ ҳақиқат баъзан қадрдон кишингдан жудо қилиб қўяр экан.

Кетиб қолганимдан сўнг, хонадонимизга кўп марта келганингиздан хабарим бор. Мен энди қайтиб боролмайман, ойижон! Юзимга оёқ тираб, муқаддас туйғуларимга хиёнат қилган ёр билан яшолмасам керак. Ўша мудҳиш воқеадан кейин ўртадаги фарзанд, Сизга бўлган ҳурмат ҳаққи келинликнинг оқ либосида илк қадам қўйган остонага яна қайтмоққа кўп уриндим. Афсус, юрак илимайди, қалбим кўз боғларидек ҳувиллаб қолган.

Ҳозир шу сатрларни ёзаяпман-у, кўзларимдан ёш шашқатор бўлиб қуйиляпти. Неварангиз Равшанжон мўлтираб, нималардир демоқчи бўлади. Ҳали бола-да, турмушнинг нақадар мураккаб эканлигини қаёқдан билсин?!

Ўғлингизни кечиролмаганим учун мени кечиринг, ойижон. Сизга узоқ умр тилаб қолувчи келинингиз Дилобар.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Янгиликлар, воқеалар

ТАСВИРИЙ САНЪАТ КЎПРИГИ

Яқин орада Брюссель аҳолиси Ўзбекистон мўйқалам усталарининг, халқ ҳунармандларининг асарлари билан танишади. «Белгия — СССР» жамиятининг миллий секретари Йохан Гейсилен бошчилигидаги мазкур жамият делегацияси билан Республика рассомлар союзида бўлиб ўтган учрашувда ана шундай аҳдлашувга эришилди. Ижодий союз правлениесининг раиси, СССР Давлат мукофотининг лауреати Б. Жалолов меҳмонларга Ўзбекистон ҳозирги тасвирий санъатининг тарихи ва тараққиёти ҳақида, кўргазма фаолияти активлашаётганлиги тўғрисида гапириб берди.

Учрашув чоғида ҳамкорлик ва ўзаро ижодий алоқалар муаммолари муҳокама қилинди. Бельгияда бўладиган СССР маданияти кунларига алоҳида эътибор берилди. Бу йил мазкур тадбирни Ўзбекистон ССР мисолида ўтказиш мўлжалланган, — деб хабар беради ЎзТАГ мухбири.

УСТАЛАР АНЪАНАСИНИ ТИКЛАБ

Ўрта Осиё Республикалари ва Қозоғистон заргарлик санъатини ривожлантириш муаммоларига бағишланиб Тошкентда бўлиб ўтган илмий-амалий конференция қатнашчилари қадимги уста заргарларнинг санъатига катта эътибор қаратилмаса, унинг кўпгина анъаналари йўқолиб кетиши мумкин, деган хулосага келишди.

Конференция антиқа нарсалар ва заргарлик санъати музейида ўтказилди. Бу музейда яқиндагина Қирғизистон усталарининг замонавий заргарлик буюмлари кўргазмаси муваффақият билан намойиш этилганди. Мазкур республика, шунингдек, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон, Қозоғистон вакиллари конференцияда иштирок этишди.

Амалий-безак санъатининг муҳим тармоғини янада ривожлантиришга қаратилган тавсиялар қабул қилинди. Мазкур учрашув қатнашчиларининг таклифига кўра, Тошкенг музейини регионда заргарлик ишини мувофиқлаштирувчи ўзига хос марказга айлантиришга қарор қилинди,— деб хабар қилади ЎзТАГ мухбири.

БИЛАСИЗМИ?

Ўн саккизинчи асрнинг охири ва ўн тўққизинчи аср бошларида Наполеоннинг ҳарбий юришлари пайтида «Уруш диабети» деган камдан-кам эшитиладиган ғалати бир касаллик пайдо бўлган эди. Бу дард, айниқса урушда ўз ўлимига кўзи етган аскарларда зўраяр эди.

Руҳий ҳаяжон билан диабет (қанд касаллиги) пайдо бўлишида қандайдир боғлиқлик борлиги кейинчалик тажрибаларда аниқланди. Руҳий қаттиқ изтиробланиш марказий нерв системасига бевосита зўр таъсир этиши натижасида адреналин (буйрак усти безлари мия қаватида ишлаб чиқарадиган гармон) кўп ажралиб чиқа бошлайди. Бу модда меъда ости бези фаолиятини бузиб, бемор аҳволини оғирлаштиради.

* * *

Инсон ўзининг ибтидоий ҳаёти давомидаёқ уйқунинг табиатини билиб олишга уринган. У уйқуни «вақтинчалик ўлим»га қиёс қилган. Бу эса, ўз навбатида, турли-туман хурофотлар туғилишига сабаб бўлган.

Қадимги юнонлар уйқуни худонинг марҳамати деб, уйқу худоси — Морфейга сиғинганлар. Римликлар эса уйқуни тўқ қориндан чиқадиган ҳовур, деб ҳисоблаганлар. Кейинроқ уйқу мия томирларига қон қуйилишининг ўзгариши, иш ва ҳаракат вақтида кўпаядиган махсус заҳарли моддалар билан миянинг заҳарланиши, деб тушунилган. Баъзилар, ҳатто, организмда махсус уйқу маркази бор, деб ҳисоблаган.

Академик Павлов уйқунинг моҳиятини материалистик асосда тушунтириб берди. Унинг фикрича, уйқу бош мияда содир бўладиган нерв жараёнлари оқибатида ҳосил бўлади. Уйқу нерв ҳужайралари фаолиятининг вақтинча тўхталиб туриши ҳодисасининг мураккаб бир шаклидир, дейди у. Бош мия ҳужайралари иш ва ҳаракат вақтида сарф этган энергияни уйқу қайтадан тиклайди.

Шу сабабли буюк драматург Шекспир ҳисидаги энг муҳим физиологик ҳолатни тўғри ифодалаб: «Уйқу — табиатнинг инсонга берган энг яхши инъомидир», деган эди.

Тўпловчи:
Акбар АЛИЕВ.

Оқшомингиз файзли бўлсин — Оқшомингиз файзли бўлсин

Оқшомхонлар учун учрашув

«БОЙ ИЛА ҲИЗМАТЧИ»НИНГ ТАҚДИРИ

Беруний номидаги Ўзбекистон ССРДавлат мукофоти лауреати, филология фанлари кандидати Машҳура СУЛТОНОВА билан суҳбат

«Бой ила хизматчи» спектаклини Ҳамза номли театрда кўриб келган кунимиз эди.

— Аммо бой нақ бизнинг бир пайтлар қўшнимиз бўлган Алимбойнинг ўзи-я! Ё тавба, тирилиб келибдими деб ўйлабман-а?

— Яшшамагур, шундай гулдек жувоннинг умрини хазон қилди-я! — афсусланди ойим. — Шунча хотинининг бор экан, нима қиласан бир камбағалнинг оиласини бузиб!

— Ҳамма бойлар шунақа бўлади, — билимдонлик қилдим мен — ёш бола...

«Бой ила хизматчи» спектаклида ўша пайтларда Солиҳбой ролини машҳур артист Обид Жалилов, Ғофир ролини эса Шукур Бурҳоновлар бажаришарди.

— Биз — томошабинлар актёрларнинг маҳоратига тан берамиз, лекин улар қанча изланганлар, ниҳоят пьеса автори қанчалар меҳнат қилгани ҳақида камдан-кам ўйлаб кўрамиз. Ҳожнона образини яратишда Ўзбекистон ССР халқ артисти Замира Ҳидоятова девори дармиён қўшнисининг характеридан фойдаланганини эса ҳеч ким билмаса керак-а Машҳура опа?!

— Албатта! Солиҳбойни эсласам ҳали-ҳануз қулоғим остида Обид Жалиловнинг овози жаранглаб туради. Ғофир деганимизда буюк актёримиз Шукур Бурхоновнинг чеҳраси кўз олдимда намоён бўлади.

Бу образларни Обид Жалилов ёки Шукур Бурҳонов ҳам, улардан кейин ҳам актёрлар ижро этишган. Лекин бой билан хизматчи айнан шу актёрларда ўзлигини топди!

— Бунда Ҳамзанинг ҳам катта хизматлари бор. Негаки у ахир автор-ку!

— Бўлмасам-чи! Ҳамзанинг классик асари «Бой ила хизматчи» пьесасининг ўзбек адабиёти, ўзбек театри тараққиёти тарихида ўйнаган роли ўзининг узил-кесил баҳосини олган. Лекин асарнинг қўлёзмаси топилмаган, кейинчалик Комил Яшин томонидан саҳна варианти яратилган. Буни у киши шундай ёзади: «Ҳамза... ижодиётига таянган ҳолда, унинг ўзи бошқа асарларида яратган образлар, характерлар, айтган фикрлар, ифодалаган картиналар ҳисобига бойитилиб, ҳозирги мукаммал ҳолга келтирилди».

— Лекин асарнинг иккинчи ва абадий умрини топиши айрим текширувчиларда шубҳа уйғотгандек кўринмоқда. «Бой ила хизматчи» асарини ҳозирги ҳолида Ҳамзага нисбат бериш тўғрими, йўқми?» деган фикрлар аҳён-аҳёнда бўлса ҳам мунозара-муҳокамаларда қулоққа чалинмоқда...

— Пьеса қўлёзмасининг йўқолиб кетиш сабабларини ўша даврдаги тарихий вазият, саҳна асарларига бўлган катта эҳтиёж, уларни саҳналаштириш билан боғлиқ мураккабликлар орқали изоҳлаш тўғри бўлса керак. У даврларда саҳна асарларини нашр этиш масаласига жиддий эътибор берилмаган. Ҳамза пьесаларини нашр қилдиришга вақти етмаган бўлиши ҳам мумкин. Дарвоқе, муаллифлари ҳаёт бўлган бир вақтда асар текстларининг йўқолиб кетмаслиги учун фидойилик қилган кишилар ҳам бўлган. Бундай кишилар ташвиши ҳақидаги маълумотлар матбуот саҳифаларига ҳам кўчган бўлиб, унда қўлёзма ҳолида қолиб келаётган асарлар қаторида Ҳамзанинг пьесалари ҳам санаб ўтилган.

— Ўшандай фактлардан бирини айтиб ўтолмайсизми?..

— «Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, 4 сериялик «Фарғона фожиаси», «Лошмон фожиалари» 3 сериялик, «Бой ила хизматчи» ва булардан бошқа кулги ва манзаралари бордирки, ҳар бири Туркистон ва Бухоро саҳналарида ўйналиб келинади. Лекин ҳеч қайсиси бостирилмаган. Мана шунинг учун 2—3 йилдан бери ўзи Туркистондан ташқарилаганига кўра асарлари ҳам майдондан кўтарила бошлади. Нусхаси ҳеч кимда топилмайди». «Туркистон» газетасининг 1924 йил 21 июнь сонида «Ўктам» имзоси билан босилган бу лавҳада пьесаларнинг нашр этилиши, уларнинг фақат сақланиб қолиши учунгина керак бўлмасдан, балки матбуотда эълон этилган асарларнинг кўпчилик назарига тушиш имкониятининг ортиши ҳам қайд этилади.

Муаллиф бу асарларнинг аҳамияти, уларнинг нашр этилишига арзирлик эканлигини яна шундай далиллайди: «Шу саналган ёзувчиларнинг асарларини-да замонавий турмушдан олинганлари замонасоздирлар. Тарихий асарлар эса бурунги турмушдаги ҳақсизликларни кўрсатувчи фуқоро синфларнинг амалдор ва бойлардан кўрган зулмларини тасвирловчи ойналардир».

— Лекин, ўша суронли даврда асарни чоп эттириш билан боғлиқ ишларга деярли вақт ҳам, имкон ҳам бўлмасди, ҳисоб...

— Чиндан ҳам инқилоб арафаси ва унинг ғалабасидан сўнг мамлакатимиз олдида турган долзарб масалалар жуда кўп эди. Янги тузумнинг ички ва ташқи душманларига қарши кураш қизиб кетган, Ватан тақдири ҳал бўлаётган бир даврда замон нафаси билан суғорилган драманинг яратилиши, саҳналаштирилиши ва асарнинг «Бой ила хизматчи» деб номланиши ҳам тасодифий эмас эди. Буни Ҳамза ҳам яхши тушунган. «Бой» термини меҳнаткашларнинг ҳамма кўргуликлари — муҳтожлик, ҳуқуқсизлик исканжасида кечаётган ҳаётининг айбдори рамзига айланиб кетган эди...

— Халқ томошаларида «Бой ила хизматчи» шаклидаги томошалар жуда кўп бўлган экан.

— Жуда тўғри! Асрнинг бошларида ўзбек адабиётида, халқ оғзаки ижодида «Бой ила хизматкор», «Бой ила узун», «Бой» номли асарлар мавжуд бўлиб, уларнинг айримлари саҳна асари сифатида ҳам кенг тарқалган. Жумладан, санъатшунослар ташкил қилган қатор экспедицияларда ёзиб олинган оғзаки комедиялар орасида «Бой ила мардикор» ҳам бўлиб, бу асар 1927 йилда Юсуф қизиқ труппаси ва қўқонлик қизиқчилар репертуаридан ўрин олгани ҳам аниқланган. Халқ оғзаки ижодининг катта билимдони бўлган Ҳамза бундай асарлардан бохабар бўлган ва унинг «Бой ила хизматчи» пьесасининг яратилишида асосий манба вазифасини ўтаган бўлиши ҳам ажаб эмас.

— «Бой ила хизматчи» шунчалар машҳур бўлгани билан наҳотки ундан бирон бир белги қолмаган?

— Миён Бузрукнинг 1935 йилда нашр этилган «Ўзбек театри тарихи учун материаллар» китобида Ҳожи Муиннинг ҳам «Бой ила хизматчи» асари тилга олинар экан, муаллиф бу асарнинг Ҳамза асаридан мутлақо фарқли эканини таъкидлаб ўтади. Шунингдек, Чўлпоннинг «Бой», Абдулла Бадрийнинг «Миркомил бой» деб номланган асарлари ҳам бўлган.

— Пьесанинг 1918 йилда яратилганини тасдиқловчи ҳужжатлар бормикин?

— Албатта! «Бой ила хизматчи»нинг 1918 йилдан эътиборан ўлкадаги театрларда қўйилганини, мустақил тексти бўлганини исботлайдиган бир ҳужжат мавжуд. Маълумки, вақтли матбуот Ҳамза ижодига катта эътибор билан қараган, ўз саҳифаларида унинг пьесаларини кенг ёритиб келган. Жумладан, «Иштирокиюн» газетасининг 1919 йил 19 сентябрь сонида «Бой ила хизматчи» ҳақида мақола эълон қилинган. Назаримизда, бу ҳужжат ҳам пьеса ҳақидаги биринчи сўз бўлмаса керак. Айтмоқчимизки, изланишларнинг кенг кўламда олиб борилиши бу асар ҳақидаги билимларни бойитишга, асар яратилиши, саҳналаштирилиши, тарихи билан боғлиқ янги-янги маълумотлар билан далилланиши мумкинлигига ишонч ҳосил қилади.

— Сўнгги йилларда адабий муомалага киритилаётган ҳужжатлар, тадқиқотлар эътиборга молик. Жумладан, Ғ. Мўминовнинг «Ҳамзанинг кам маълум асари ҳақида» мақоласи...

— Ғаффор Мўминовнинг мазкур мақоласи мунозара тариқасида эълон қилинган. Тадқиқотчи 3 кўринишли «Ўч» (Ҳамзанинг ўзи номламаган) драматик асар ҳақида қимматли маълумотлар келтиради ва «Асар ўзининг сюжети, олға сурган ғояси ва образлар системаси эътибори билан Ҳамзанинг социал қарама-қаршиликни кенг ва кучли конфликт асосида ифодаловчи драмаларига, айниқса машҳур «Бой ила хизматчи» драмасига яқин туради», дейди. Ким билсин «Ўч» пьесаси «Бой ила хизматчи»нинг вариантидир, балки.

— «Бой ила хизматчи» бадиий фильми ҳам бор. Лекин у пьесадан фарқли ўлароқ «Ғофирнинг бир социалист ила ошна бўлиши» билан тугалланади...

— Аввало, ушбу гап пьесанинг афишасида, ўша Ҳамза даврида чиққан афишасида ёзилган. Энг муҳими, ўша пайтлардаги афишаларда ҳар бир парданинг мазмуни ёзилар экан. Бу «Бой ила хизматчи» пьесасини қайта тиклашда муҳим омиллардан бири бўлганини эътибордан четда қолдирмаслик керак.

Кинога келсак бу режиссёрнинг талқинига боғлиқ...

— Машҳура опа, юқорида тилга олганимиз «Ўч» пьесаси бирон-бир жойда босилганми?

— Ҳозир Ҳамзанинг беш томлик тўла асарлар тўплами чоп этиляпти. Инқилоб куйчисининг «Ўч», яна шунга ўхшаш янги топилган, ҳали эълон қилинмаган асарларидан бир қанчаси ушбу нашрнинг учинчи томидан ўрин олган.

— Демак, «Бой ила хизматчи» ҳақидаги фикрлар хусусида охирги сўз қандай бўлади?

— Комил Яшиннинг ўзи эътироф этган гапларни инобатга олмаслик (ёки унга шубҳа билан қарашга) бошқача хулосалар чиқаришга бўлган уринишларга асос йўқ деб ўйлайман. Бу йил 100 йиллиги нишонланадиган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг бой ижодий меросини синчковлик билан жиддий ўрганиш кун тартибида турган муҳим масалалардан бири. Ҳамза ижоди тубсиз булоқ. Ким билсин, бу булоқ тубида ҳали яна қанча ноёб гавҳарлар бор экан!..

— Суҳбатингиз учун минатдормиз.

— Раҳмат. Ҳамзахонлик кунларида ҳар бир оқшомхон актив иштирок этади деб ўйлайман.

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Меъёр
(Масал)

Одам танасидаги аъзолар ҳам ўзаро сўзлашиб, ҳаёт учун курашишига ишонасизми? Ҳа, ишонсангиз бўлади мен бунга гувоҳман.

Биринчи бўлиб бармоқларини ёзиб Қўл тилга кирди:

— Мен умр бўйи заҳмат чекаман, гоҳ ўнгдан, гоҳ чапдан ҳар томонга ҳаракат қилиб ризқи-рўз топаману, оғиз текин еяверади.

Оёқ ерни тапиллатиб, гапира бошлади:

— Кўрмайсанми, мен ҳам доим елиб-югураман, товонларим шилиниб кетса ҳам шу Оғизнинг нафси учун емиш қидираман.

Кўз эса ёш тўкиб деди:

— Оғиз зўрлагани учун доим кўз нуримни тўкаман, мана, хиралашиб қолдим.

Шикоятларни эшитган Виждон орага тушди:

— Ҳой, биродарлар, аҳилу иноқ бўлинглар, ахир Оғиз емаса, ҳаммамиз хароб бўламиз-ку...

Лекин Оғизнинг нафси тийилиб ҳар бир нарсани меъёрида истеъмол қилса, айни муддао бўлади.

Меъёр билан олам яшнайди,
Нафсини тия олган узоқ яшайди.

Гулшан РАУПОВА, ТошДУ студенти.

Шеърият бурчаги

Сувчи қизга

Ёримни кўринг, ёр дегулик ёр деганим шу,
Кўзларга қаранг, кўзлари хумор деганим шу.
Осмон каби кенг кўк водийда ул ой кўринди,
Ер ойи гўзал, кўк ойи бекор деганим шу.
Ойдинда кезар сув ёқалаб сув парисидек,
Сув ишқида ул тунлари бедор деганим шу.
Сув бирла жўяк бағрига ой нури таралди,
Сув қўйнида, нур қўйнида ул ёр деганим шу.
Оқ кўйлагидан тортади тонг еллари ҳар дам,
Ел ҳам яширин мен каби хуштор деганим шу.
Олтин чамани сув ила хандон етилибди,
Чўл сув парисин қўлида гулзор деганим шу.

Қўшиқчи ёрим

Ажаб, сен шўх қўшиқ пайдо қилибсан,
Қўшиқ айтиб мени шайдо қилибсан.
Куйинг, созинг Ватан ишқи билан банд,
Шу ишқ бирла тилинг гўё қилибсан.
Дуторинг қўш ипи титраб урар мавж,
Уни сен куй оқар дарё қилибсан.
Куйиб бирла кириб хонам аро сен,
Хаёлим кўзгусин бежо қилибсан.
Ашуланг маст қилиб, мен тонг қотибман,
Кириб дилга, дилимда жо қилибсан.
Бу гулшанда ўзинг булбул экансан,
Бу булбулга қийин савдо қилибсан.

Ўткир РАШИД.

«Наврўз арафаси. Сой бўйи / гўзал». Т. Каримов фотоэтюди.

АЁЛЛАР УЧУН «ДАСТУРИЛАМАЛ»

Турмуш ўртоғингизга бир гап айтишингиз зарур бўлиб қолди дейлик, лекин у ҳозир банд. Масалан, ниманидир ўқияпти. Албатта, гапираверищ мумкин, у сизга диққат қилолмайди. Нима қилиш керак? Балки, мана бу ҳазил қўлланма ёрдам берар?!!

Баён қилинган вазиятнинг 12 та хулосасини ўқиб чиқинг ва ўзингизга энг яқин вариантини танланг. Шундай қилиб:

1. Мен ҳам газета олиб, ўқишга тутинаман.
2. Газетани бир четга қўйиши зарурлигини фаҳмламагунча у билан сўзлаша бошлайман.
3. Менга эътиборсизлиги одобдан эмаслигини айтаман.
4. Шунчалик берилиб нима ҳақда ўқиётганлигини сўрайман. Жавоб бермаса, саволни такрорлайман.
5. Хонадан чиқаман ва биринчи бўлиб гаплашмайман. Қачонки ўзи гап бошласа, у ҳақида ўйлаётганимни айтаман.
6. «Майли, ўқийверсин», — деган қарорга келиб, ўз ишимга машғул бўламан.
7. Овоз чиқариб ўқишни ёки ўқиётган янгилигини сўзлаб беришини илтимос қиламан.
8. Ўқиб бўлганидан сўнг гаплашиб олишимиз зарурлигини айтаман.
9. Масалани кўндаланг қўяман: «Менга эътибор бериши учун нима қилишим керак?».
10. Оҳиста тушунтираман: «Ўқишингга қарши эмасман, лекин менга ҳам эътибор зарур».
11. Жуда эҳтиётлик ва одоб билан газетани олиб қўйиб: «Азизим, менга қулоқ сол», — дейман.
12. Уни қизиқтирадиган мавзу ҳақида сўз бошлайман. Секин-аста диққатини жалб қиламан.

Хулосаларнинг ҳар бирига қуйидагича баҳо берилади:

Тартиб рақамлари:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Баҳолар:	3	1	0	2	0	3	5	4	0	6	2	4

Агар 12 тасидан фақат битта хулоса сизга маъқул келса, унга тегишли баҳони икки марта кўпайтиринг. Агар бир неча хулоса маъқул келган бўлса, баҳоларни бир-бирига қўшиб чиқинг. Ҳамма ҳолатда ҳам чиққан натижа қуйидагича изоҳланади.

Сиз 9 ва ундан кўпроқ баҳо тўпладингиз.

Сиз энг яхши вариантни танлаган бўлиб чиқасиз. Умид қиламизки, энди суҳбатлашишга ҳам, телевизор кўришга ҳам, мутолаа қилишга ҳам сизда вақт топилади.

4—8 БАҲОЛАР

Сиз хафалигингизни яширмайсиз. кескин равишда ифодалаётган бўласиз. Балки, у нима сабабдан бунчалик эътиборсизлигини оҳиста аниқлаш маъқул бўлар? Нима, бу лоқайдликми? Масалан, дугонангизнинг ишқий кечинмаларига эътиборсизлик қилгани учун уни айблаш мумкинми? Агар гапингиз фарзандингизнинг ўқишдаги ўзлаштириши, ишдаги кўнгилсизликларга алоқадор бўлса, бошқа гап, У ҳолда ҳақиқат сиз томонда.

3 ВА УНДАН ҚУЙИ БАҲОЛАР

Дастлабки сўзингиздаёқ турмуш ўртоғингиз бутун вужуди билан дарҳол сизга диққат қилишини талаб қилаётган бўласиз. Демак, ниятингизга етишингиз даргумон, суҳбатингиз дилсиёҳликка айланиб кетиши мумкин.

Афсуски, биз кўпинча мақсадга ҳақорат, қўполлик билан эмас, балки мулойим, ёқимли муомала билан етишиш мумкинлигини унутиб қўямиз. Бу ҳақиқатдан аёлларга ҳам, эркакларга ҳам бирдек тегишлидир.

Адолат ДУСТМУҲАМЕДОВА тайёрлаган.

Кутубхонага совға

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасининг бунёд бўлиш тарихи кўпчиликни қизиқтирса эҳтимол. У ўз даврининг илғор дунёқарашига эга бўлган зиёлиларнинг баракали ҳаракатлари ва беминнат улушлари орқали дунёга келган. 1867 йилда Туркистон вилояти кутубхонасига Россия халқ маорифи департаментининг археографик комиссияси ўзининг босма асарларидан 25 томини, Янги Россия императорлиги бошқармаси қошидаги университет кутубхонаси рус, француз, немис тилида чоп этилган турли мавзудаги 87 та асарини ҳадя қилади. Шу тариқа Тошкентдаги кутубхонага Россиянинг турли шаҳар ва вилоятларидан илмий қимматга эга бўлган китоблар оқиб кела бошлайди. 1870 йил апрель ойига келиб Тошкент кутубхонасида 2 минг 200 томлик фонд ташкил қилинади.

Бир қатор шарқшунос олимлар, тарихчилар, адабиётшунослар Туркистон вилояти кутубхонасининг бойишига ҳам маънавий, ҳам моддий ҳисса қўшганлар. Жумладан, кутубхонанинг биринчи директори Н. М. Дмитровский ҳам ўзининг шахсий китоб фондини Тошкент кутубхонасига инъом этган эди. Улуғ Октябрь инқилобидан сўнг директорлик вазифасини ўтаган Е. К. Бетгер ҳам ўз китобларини шу тарзда халққа тақдим қилган.

Шу йилнинг бошида ана шу анъанани тасдиқловчи қувончли воқеа содир бўлди. Февраль ойида Навоий номли республика давлат кутубхонасининг директори Р. А. Алимов кутубхона фондига ўзининг 106 китобдан иборат босма асарини инъом этди. Совға қилинган китобларининг қиммати шундаки, улар дублет сифатида бўлмай, аксинча фондни мазмунан тўлдиришга хизмат қилади. Ўзбек ва рус тилларида чоп этилган бу китоблар илмий ва оммабоп қимматга эга. Улардан 17 асл нусхадаги китоблар эса ноёб китоблар жавонидан ўрин олди. К. Рамзин томонидан тузилган «Ўрта Осиё инқилоби образлар ва расмларда» альбоми, М. Ю. Лермонтовнинг 1891 йилда босилган асарлари, 65 йил Катта театрда декоратор бўлиб ишлаган К. Ф. Вольцнинг эсдаликлари, ўзбек шоираларининг шеърий миниатюра формасидаги томлари шулар жумласидандир.

Кутубхонанинг ўзбек фонди ҳам библиографик жиҳатдан қимматли китоблар ҳисобланган Хусайни Абдуллоҳнинг аруз вазни бадиий воситалари ҳақидаги «Бадойи ус саннойиъ», беш томлик ўзбек шеърияти антологияси ҳамда Ал-Хоразмийнинг «Танланган асарлар. Математика, астрономия, география» номли асарлари билан яна бир карра бойиди.

Ўзининг бой тарихига эга бўлган ўзбек халқи азалдан зиёга, санъатга, билимга интилувчан. Р. А. Алимовнинг ана шу халқнинг маънавий хазинаси яна ҳам тўкис бўлсин учун бошлаган ташаббуси замонамиз зиёлиларини бу ишга жалб этса ва кутубхонамиз фонди бойиб боришига ҳисса қўшишни истовчилар сафи кенгайса ажаб эмас.

Умида АСОМОВА,
А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонаси илмий-текшириш бўлими мудири.

ХАНДАЛАР

ЙЎЛОВЧИ ВА ҲАЙДОВЧИ

— Сиз жуда ҳам бепарво экансиз-у, — деди ҳайдовчи чорраҳада машинаси уриб кетишига бир баҳя қолган пиёдага танбеҳ бераркан. — Ўн йилдан буён рулда ўтираману, аммо сизга ўхшаш ношуд йўловчини кўрган эмасман!

— Бор, бор! Йўлингдан қолма! — ўшқирди интизомсиз йўловчи ҳам паст келмай, — оёқда юришда менинг ҳам анча тажрибам бор, эллик йилдан буён яёв юраман!

ҚЎНҒИРОҚ КИМГА?

Телефон жиринглаётган пайт эр хотинини секин огоҳлантирди:

— Мени сўрасалар, афсус уйда йўқлар, дегин!

Хотин трубкани олиб бироз тинглаpкан, жавоб қайтаради:

— Афсус, эрим уйдалар!

— Ҳозиргина нима деб тайинлагандим, сен галварсга? Қулоғинг карми?

— Ҳовлиқманг, кар эмасман, сизни сўрашаётгани йўқ!

Немисчадан Бойхўроз МАМАТҚУЛОВ таржимаси.

«ТО» калейдоскопи

Сиёсат, санъат, маданият, фан, ажойиботлар

ОДОБЛИ ШАҲАР

Американинг Мэн штатидаги Устервилл шаҳри маъмурларини эҳтимол энг тарбия кўрган кишилар деб ҳисоблаш мумкиндир. Чунки, Устервилл — жамоат жойларида бурун қоқиш ман этилган жаҳондаги ягона шаҳардир. Фармонни бузган кишиларга катта пул жаримаси солиш кўзда тутилган.

ФИЛЛАР ҲАҚИДА

Шу нарса қизиқки, бир фил бир кунда 150 килограммга яқин сабзавот ва кўкатларни истеъмол қилади. Унинг оғзида йигирма олтита тиши бўлиб, уларнинг ҳар бири ростмана ғиштдек келади. Шри-Ланкада ҳатто асосий вазифаси кокос пальмасининг пўстлоғи билан фил тишларини тозалашдан иборат бўлган мутахассислар мавжуд.

ЭКРАНДА — «СПРУТ-4»

Таниқли итальян киноактёри Микело Плачидо ижросидаги довюрак комиссар Коррадо Каттани ҳадемай яна томошабинлар билан учрашади. Италия давлат телевидениеси кўп серияли «Спрут-4» телефильмини намойиш этишга ҳозирлик кўрмоқда. Янги фильм фожиали воқеалар оқибатида хотини, қизи, яқин аёлидан айрилган Каттанининг шундан кейинги ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади. Эндиликда у Милан шаҳрида яшайди, майда жиноятчиларга қарши курашувчи кичик группага раҳбарлик қилади. Каттани жуда ўзгарган: энди у дўстларини бошқа қидирмайди, жамиятни ўзгартиришга интилмайди. Ҳаёт сабоқлари уни эҳтиёткор бўлишга ўргатган — квартирасининг эшигига бошқа одамнинг исм-шарифи ёзилган лавҳа осилган, ўзи эса бир дақиқага ҳам пистолетдан ажралмайди. Воқеалар Каттани яна мафия билан тўқнашадиган кунга қадар бир маромда ўтади. Аммо бу сафар «Спрут» халқаро молиявий операцияларга ўз панжасини чўзади.

ҒАРОЙИБ ТЕЛЕФОНЛАР

Италия магазинларида пластик трубкаси инсон қулоғи ва лаблари шаклидаги телефон аппаратлари пайдо бўлди. Таниқли сиёсий арбобларнинг, спортчилар ва кино юлдузларининг ихчам бюсти шаклидаги телефонлар ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Шу хилдаги «ҳайкал» телефон 90 минг лирадан 200 минг лирагача туради.

ЭНГ МАШҲУР МЕВАЛАР

Дунёдаги жамики нарсалар ҳақида аниқ маълумотга эга бўлишни хуш кўрувчи америкалик статистика ходимлари жаҳонда энг «харидоргир» мева банан эканлигини ҳисоблаб чиқдилар. Иккинчи ўринни анчагина фарқ билан манго меваси эгаллабди.

ҚАЙНАНА ЁРДАМИДА

Хотин-қизларнинг вайсақилиги ҳатто мақол ва маталлардан ўрин олган. Буни қарангки, дунёдаги энг сергап одам аёл киши эмас, Ирландиянинг кичкина Рослэр шаҳрида истиқомат қилувчи 27 ёшли балиқчи эркак бўлиб чиқибди. У эллик соат мобайнида тўхтовсиз гапириб, «эзмалар» мусобақасининг биринчи совринига сазовор бўлибди. Одатдан ташқари беллашувнинг шоҳиди бўлган кишиларнинг таъкидлашига қараганда, ана шу вақт давомида у кўпроқ қайнанаси билан ўзи ўртасидаги келишмовчиликлар ҳақида гапирган.

Турфа олам

ХАМИРДАН... ДИМЛАНГАН ҚУЁН ГЎШТИ

Германия Демократик Республикасининг Зуле шаҳрида одатдан ташқари тотиб кўриш кўргазмаси бўлиб ўтди. Унда Й. - Х. Хеттль ўз пазандалик маҳоратини намойиш этди. Столларнинг устини иштаҳани қўзғатувчи кўриниши билан эътиборни жалб этувчи таомлар, шу жумладан, хамирдан тайёрланган димлама қуён гўшти; маккажўхори крахмалидан фойдаланиб, оқ карамдан тайёрланган сардакли балиқ; сабзи, пиёз ва крахмалдан тайёрланган, помидор ва қизил лавлаги шарбати билан ранг берилган машҳур гамбург сосискалари шулар жумласидандир. Пазанда уларни тайёрлашда картошка, ун, турп, бодринг ҳамда турли сабзавот ва меваларнинг шарбатларидан, қаймоқ ва ўсимлик мойларидан кенг фойдаланган. Ташқи кўриниши билан юқори калорияли гўштли таомларни эслатувчи бундай таомлар парҳез буюрилган кишилар учун ниҳоятда фойдали. Бундан ташқари Хеттлнинг маҳсулотларидан киностудиялар кенг фойдаланишади: унинг таомлари сохта таомлар билан бир қаторда кинофильмларни суратга олишга кетадиган харажатларни анчагина камайтириш имконини беради.

БЕМОРЛАР УЧУН ЁСТИҚ

Япониялик медиклар оғир беморлар учун махсус «товушли» ёстиқ яратдилар. Янгилик беморларнинг оғир операциядан сўнг қисқа вақт ичида кучга киришига хизмат қилади. Унинг асосий вазифаларидан бири — беморларни тез ухлатишдан иборат. Оддий ёстиққа монтаж қилинган электрон аппаратура беморларда ижобий ҳис-туйғуларни ҳосил қилувчи товушларни таратади. Қурилма ихтирочиларининг фикрига қараганда, жилғаларнинг шилдираши, қушларнинг хониши, ёмғир ва сув тегирмони парракларининг шовқини, айрим ҳашаротларнинг «овози», вагон ғилдиракларининг оҳиста тақа-туқи шундай товушлар жумласидандир. Радиоли ёстиқларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди, улар айниқса болаларга манзур бўлди.

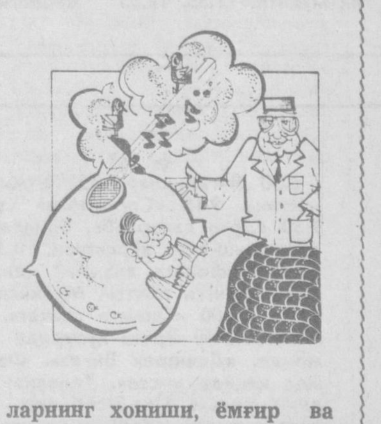

Мутахассислар аппаратни яратишда товуш тўлқинлари кучи билан уларнинг тезлиги ўртасидаги пропорционал боғлиқликни ҳисобга олганлар. Масалан, нисбатан кучли товуш тўлқинига эга куйлар оҳиста маромда ижро этилади. Қурилма беморнинг аҳволи ва қизиқиши ҳисобга олинган махсус программа бўйича автомат режимда ишлайди.

13 мартдан — 19 мартгача — ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

13 март, душанба

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол шарҳи. 9.35 «Умид билан ўтган етти кун». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). Танаффус пайтида (10.40) — Янгиликлар. 11.55 «Ҳайвонот оламида». 12.55 Бизнинг мерос. «Ўзга қирғоқлар».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 Сайловлар олдидан. 16.20 Замондошимиз портрети. «Оддий ҳаёт». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.55 «Дадам, онам ва мен». 17.25 Шеърият лаҳзалари. 17.30 Болалар соати. 18,30 КПСС Марказий Комитетининг Пленуми олдидан. «Раислик корпуси». 19.00 «Фақат катталар учун». Мультфильм. 19.10 Футбол шарҳи. 19.40 М. А. Булгаков. «Жаноб Мольер шарафига бор-йўғи бир неча сўз». Телевизион спектакль. 21.30 «Время». 22.05 Сайловлар олдидан. 22.15 «Олам кинокамера кўзгусида». 23.15 Фильм-концерт. Премьера. 23.50 «Дунё воқеалари».

✦ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9,15 «Шимол мушуклари саргузашти». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Тарих. 8-синф. Уларнинг номлари унутилмаслиги керак... 10.05 Рус тили. 10.05 ПТУ ўқувчиларига. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 11.35, 12.35 М. А. Шолохов. «Очилган қўриқ». 10-синф. 12.05 Итальян тили.

13.05 «Учувчида менинг хаёлим». Бадиий фильм. 14.15 Янгиликлар. 14.25 Теннис. СССР чемпионати. Хотин-қизлар.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 Телевизион ҳужжатли фильм. 17.55 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 18.55 Томошабинсиз концерт. 19.25 Ҳужжатли фильм. 19.55 Волейбол. СССР чемпионати. Эркаклар. «Динамо» (Москва области) — «Автомобилист» (Ленинград). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.50 «Шарқий Сибирь». Киножурнал. 21.00 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор). 21.30 «Время». 22.05 Сайловлар олдидан. 22.15 «Иллюзион». «Янги Вавилон». Бадиий фильм. 23.45 «Мовий йўлда». Днепр бўйлаб саёҳат ҳақида ҳужжатли фильм. 23.55 Футбол. СССР чемпионати. «Спартак» — «Жальгирис». 2-тайм. 00.45 Янгиликлар.

✦ Ўз ТВ

15.30 «Мастеравойлар». Телефильм. 16.00 «Унутилмас кунлар». Бадиий фильм. 17.30 «Мирний». Телефильм. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Наташа учун эртак». Қўғирчоқ фильм. 18.25 Болалар учун. «Бойчечак». 18.55 «Амалдаги интернационализм». Интернационалчи-жангчилар ҳақида ҳикоя. 19.25 «Санъат олами». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.15 «Сайловлар олдидан». СССР халқ депутатлигига номзод, Ўзбекистон Композиторлар союзининг биринчи секретари А. Жабборов билан учрашув. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон Давлат телерадиоси Д. Зокиров номли халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. Сайловлар олдидан. 22.15 «Насриддин Хўжандда». Бадиий фильм («Тожикфильм»). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Инсон ва қонун». Янги Қўқон химия заводи чиқиндилари билан ичимлик сувларининг ифлосланиш муаммолари ҳақида (такрор). 20.25 «Кўҳна шаҳарнинг ёшлиги». Телефильм. 20.50 «Тошкент» студияси кўрсатади. Тошкент области хўжаликларининг кўкламга тайёргарлиги ҳақида. Ўзбекистон телевидениеси, «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ва область прокуратурасининг биргаликдаги рейди. 21.30 Москва. «Время».

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

22.05 «Ёзувчи ва замон». 22.55 «Тунги сеанс». Телевизион бадиий фильм (рус.).

«Ёш раққосалар». С. Михайлов фотоэтюди.

Билиб қўйган яхши

Сўз тагида сўз бор

✦ Илгари замонларда ҳам олимларнинг одатда шогирдлари бўлган. Улар ўз олдиларига грекча «аспиро», яъни «интиламан» деган шиор қўйганлар.

«Аспирант» сўзи «аспиро»дан олинган бўлиб, «билим эгаллашга интилиш» деган маънони англатади.

✦ Қадим римликларда жун матодан тикилган рангдор ёпинғич — тога кийиб юриш расм бўлган. Бирон мансабга ўтмоқчи бўлган шахслар бу либоснинг «тога кадида» деб аталадиган басавлат сидирға оқ хилини кийганлар. «Фан кандидати» деган унвон ана шундан келиб чиққан.

✦ Римликларнинг аскарий қисмларидаги ўнбошлик (ўн солдат бошлиғи) лавозими, шунингдек ўрта асрлар даврида католик черковларда аббатларнинг ёрдамчиси ҳисобланган монахларни «диянус» деб аташган.

Ҳозирги пайтда олий ўқув юртларида факультетни бошқараётган «декан» сўзи шу маънони англатади.

Рассом табассуми

Мухбир:— Корхонангизда қандай маҳсулотлар ишлаб чиқарилади!

Директор:— Мана, кўриб турганингиз.

— Эҳ, бир пайтлар бу ерда оқ арақдан отиб, хандон отиб ўтирардик-а.

Ш. Субҳонов чизган расм.

— Бай-бай-бай, фаррошлар кўча супуришни бошлашди-ку.

А. Алимов чизган расмлар.

14 март, сешанба

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 М. А. Булгаков. «Жаноб де Мольер шарафига бор-йўғи бир неча сўз». Телевизион спектакль. 10.55 Янгиликлар. 11.05 «Бу бўлган... бўлганди». 11.25 Болалар соати. 12.25 «Олам кинокамера кўзгусида».

* * *

15.55 Янгиликлар. 16.05 Сайловлар олдидан. 16.15 «Очиқ рояль». Ф. Шопен. 3-баллада. 16.45 «Сенинг йўлларинг, Ёқутистон». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск). 17.15 Мультфильмлар премьераси: «Техника мўъжизаси», «Ёрлиқ ва дангасалар», «Товонбалиқлар, қуёнлар ва тешиккулчалар ҳақида эртак», «Курша кеккайиб кетди». 17.50 «Хор плюс биз». Болалар хорлари телевизион конкурси. 18.35 Ҳокимият — Советларга. 19.05 «Дунё воқеалари». 19.20 Кинорежиссёр А. Сокуров фильмлари. «Одамнинг ғамгин овози» («Ленфильм»). 21.20 Сайловлар олдидан. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш: муаммолар ва ечимлар. «Мустаҳкам иттифоқ — кучли марказ ва кучли республикалар». 24.00 «Дунё воқеалари».

✦ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Табиат табиатга кўмакчи». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 9-синф. Оналик сирлари.

* * *

10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 «Дадам, онам ва мен». 11.35, 12.35 Табиатшунослик. 3-синф. Қушлар арғимчоғи. 12.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

13.05 «Янги Вавилон». Бадиий фильм. 14.35 Янгиликлар. 14.45 Ритмик гимнастика.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Мария». Телевизион бадиий фильм («Укртелефильм»). Премьера. 18.50 «Оққўтон». Мультфильм. 19.05 В. Жук чалади (скрипка). 19.30 Грузия ССР Давлат телерадиоси. Грузия телевидениесининг программаси. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Узоқ Шарқ». Киножурнал. 21.00 Ритмик гимнастика. 21.30 «Время». 22.00 Сайловлар олдидан. 22.10 Талабларингизга биноан такрорланади. «Детектив ўйини». Телевизион спектакль. 3-сони — «Инспекторнинг оддий кунлари». 23.25 Янгиликлар. 23.30 Оммавий куйлар янгиликлари. Видеоклипларнинг жаҳон конкурси. 2-кўрсатув.

✦ Ўз ТВ

15.00 «Юз ёшли кичкинтой учун алла». Телефильм. 15.55 «Буланка» меҳмонхонаси». Бадиий фильм (ГДР «ДЕФА»). 17.30 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Оила ҳуқуқи. 18.00 Янгиликлар. 18.10 Болалар учун «Ҳар доим бўлсин онам!» (такрор.). 18.40 «Жиноят ҳуқуқлари Асослари лойиҳасини муҳокама қиламиз» (рус.). 19.15 «Капитошка», «Ҳаммаси яхшилик билан тугагани яхши». Мультфильмлар. 19.30 Агросаноат: тажриба ва муаммолар. «Маккажўхори: ҳам дон, ҳам озуқа». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Шу куннинг долзарб мавзуси. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.20 Москва. Сайловлар олдидан. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Қувноқлар ва зукколар». Тошкент қишлоқ хўжалиги институти ва Самарқанд қишлоқ хўжалик институти командалари учрашадилар. Чорак финал (такор.). 23.25 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 Телефильм. 19.50 «Ота». Бадиий фильм (Венгрия). 21.20 Москва. Сайловлар олдидан. 21.30 Москва. «Время».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.00 Москва. Сайловлар олдидан. 22.10 «Қора карвон». Бадиий фильм.

15 март, чоршанба

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Хор плюс биз». Болалар хори телевизион конкурси. 9.50 «Мулозим». Бадиий фильм (Рига киностудияси). 11.20 Янгиликлар. 11.30 «Саёҳатчилар клуби». 12.30 Фильм-концерт.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Музикали хазина». 17.00 «Фан: назария, тажриба, практика». 17.45 Болалар соати. 18.45 Ҳокимият — Советларга. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 ВАСХНИЛ президенти, академик А. А. Никонов сўзи. 19.45 Шеърият лаҳзалари. 19.50 «Умид шаҳри» (Дублин калейдоскопи) телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Кичик концерт. 22.30 «Телевизион танишув» туркумидан. Майя Плисецкая. Таллиндан кўрсатилади. 24.00 «Дунё воқеалари».

✦ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Томмазо Кампанелла». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Теварак-атроф билан танишиш. 2-синф. Модомики биз хушфеъл эканмиз...

* * *

10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 ПТУ ўқувчиларига. Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. Оиланинг психологик муҳити. 11.35, 12.35 Биология. 9-синф. Одамнинг пайдо бўлиши. 12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 Янгиликлар.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 18.55 «Гап машдами?». Меҳнатга ҳақ тўлашда тенглаштиришнинг зарари ҳақида телевизион очерк. 19.30 Алексей Фатьянов ватанида ашула байрами. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 М. Кугель чалади (альт). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм («Беларусьфильм»). 1-серия. 23.25 С. Орехов чалади (етти торли гитара). 23.45 Хоккей. СССР чемпионати. «Крилья Советов» — МАСК. 2 ва 3-даврлар. 01.05 Янгиликлар.

✦ Ўз ТВ

15.30 «Менинг Ватаним». Кинопрограмма. 16.45 Рус адабиёти. М. Шолохов. «Очилган қўриқ» (рус.). 17.15 «Нафосат». Телефильм. 17.30 Биология. Экология системалари. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Бир бор экан, бир йўқ экан, фикрлар яшаган экан». Мультфильм. 18.25 Ўсмирлар учун. «Камалак». 19.15 «Ижод саҳифалари». Т. Г. Шевченко. 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.15 «Сайловлар олдидан». СССР халқ депутатлигига номзод. Қўқон ёғ-мой комбинатининг директори Ю. Р. Ёқубов ҳақида телеочерк. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллигига. «Қўшиқларга айланган умр». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ҳимоя учун сўз». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Шаҳар, дадам ва мен». Телефильм. 19.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениеси, Куйбишев район санитария-эпидемиология станцияси ва Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси санитария милициясининг биргаликдаги рейди (рус.). 20.25 «Волга жилваланиб оқадиган жойда». «Тагиль гулдастаси». Телефильмлар. 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс». Информацион кўрсатув. 21.15 «Сеничевск тўйлари». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 1-серия. (рус.).

16 март, пайшанба

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Крамфиль» ансамбли қрим татар куйлари ва қўшиқларини ижро этади. 9.25 «Дадам учун қайлиқ». Бадиий фильм. (ГДР). 10.30 Янгиликлар. 10.40 «Серенада» духовой чолғулари квинтети чалади. 11.10 Болалар соати. 12.10 «Чегара билмайди». Халқаро экологик программа («Ти-би-эс» АҚШ ва БМТ ҳамкорликда тайёрлаган). 15.55 Янгиликлар. 16.05 Сайловлар олдидан. 16.15 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари премьералари: «Усть-Илим акварелларй» (Иркутск). «Уларнинг уйига киринг» (Киев). 16.55 Зоя Слободян қўшиқлари. Черновцидан кўрсатилади. 17.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.15 «Биз қандай дам оламиз». 18.45 Шу куннинг почтаси. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Ҳокимият — Советларга. 20.00 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Жуфт бўлиб учиш. Ихтиёрий программа. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 Сайловлар олдидан. 22.15 СССР халқ артисти Е. Светлановнинг ижодий кечаси. 00.15 «Дунё воқеалари».

✦ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Зачёткангизни беринг, компьютер». Илмий-оммабоп фильм.

* * *

13.00 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 14.10 Янгиликлар.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 18.55 Ҳужжатли фильмлар: «Қариялар», «Овоз». 19.30 «Анъаналарга садоқат». Куйбишев академик опера ва балет театрининг бош балетмейстери, РСФСР халқ артисти И. Чернишев ҳақида. Куйбишев шаҳридан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Ҳайкалтарош» Вучетчик». Ҳужжатли фильм. 21.05 Стокгольм филармония оркестри чалади. Дирижёр — П. Берглунд (Финляндия). 21.30 «Время». 22.05 Сайловлар олдидан. 22.15 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.20 Янгиликлар. 23.25 Ҳужжатли фильмлар экрани. «Пенсиядаги солдатлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.55 Оммавий куйлар янгиликлари. Видеоклипларнинг жаҳон конкурси. 3-кўрсатув.

✦ Ўз ТВ

15.30 «Олатоунинг кумуш шоҳи». Бадиий фильм. («Қозоқфильм»). 16.45 Табиатшунослик. Ўрта Осиё табиати. 17.15 «Димков ўйинчоғи усталари». Телефильм. 17.30 Жамиятшунослик. КПССнинг ҳозирги даврдаги иқтисодий сиёсати. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 18.45 «Сайловлар олдидан». Тошкент областидан СССР халқ депутатлигига номзодлар ҳақида. 19.15 «Пахтакорларнинг кўкламги юмушлари». 19.45 «Комсомол прожектори». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Гиламлар ҳақида достон». Манзарали фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Р. Жуманиёзов куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Сайловлар олдидан». 21.15 Ретро. Экранда «Ўзбекфильм» киностудиясининг фильмлари. «Ҳамза» (рус.). 00.05 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Тренер». Бадиий фильм. (М. Горький номли киностудия). 20.50 Реклама. 21.00 «Объективда — қайта қуриш». Хўжалик юритишнинг янги шароитларида. «Ташсельмаш» заводи коллективининг иш тажрибасидан. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. Сайловлар олдидан.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 2-серия. (рус.).

17 март, жума

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Болалар учун фильм. «Бир шохли сигир белгиси билан» (М. Горький номли киностудия). 10.20 Янгиликлар. 10.30 «Инсон институти». 11.30 «Капитанлар ороли». Мультфильм. 12.00 Халқ чолғулари садолари.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Қишлоқ истиқболлари. Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Қор остидаги ғалла», «Чўпон таёғини ким қўлга олади?». 16.55 «Дўстлар даврасида». Қозон шаҳридан кўрсатилади. 17.25 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 17.55 «Қувноқ стартлар». 18.40 «Болгар фольклор ансамблларининг концерти. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Россия ҳақида ўйлар». Ю. Клепалов чалади (балалайка). 19.50 «Ўйинчоқлар сири». Мультфильм. 20.00 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Эркаклар. Ихтиёрий программа. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Бу бўлган... бўлганди». 22.30 «Ниғоҳ». 24.00 Катталар учун мультфильмлар премьераси: «Уруш», «Бўғирсоқ... Бўғирсоқ».

✦ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Объективда — жониворлар. Саккизоёқлилар».

* * *

13.05 МТ фондидан. «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.10 Янгиликлар. 14.20 Ритмик гимнастика.

* * *

17.35 Янгиликлар. 17.45 «Директор Мочалиннинг эртаси». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.05 Й. Гайдн. 103-«Лондон» симфонияси. СССР Давлат телерадиосининг Катта симфоник оркестри чалади. 18.35 Фестиваль экрани. Львовда ўтказилган ёшлар программалари VIII Бутуниттифоқ фестивали лауреати бўлган программалар, «Экологик маёвка» (Кемерово), «Ёшлар студияси тушдан сўнг» (Таллин). 19.35 «Вернисаж». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Экран»). 19.55 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. Воронеж телевидение студиясининг программаси. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Халқ куйлари. 21.00 Ритмик гимнастика. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 СССР халқ артисти И. Кобзон концерти. 23.20 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Қайтиш» (Душанба). «Шу куннинг хроникаси». Киножурнал («ЦСДФ»). 23.50 К. Вербер. «Оберон» операсига увертюра. СССР Давлат академик симфоник оркестри ижро этади. 24.00 Футбол. СССР чемпионати. «Спартак» — «Динамо» (Минск). 2-тайм. 00.50 Янгиликлар.

✦ Ўз ТВ

15.20 «Мен сизни севаман». Бадиий фильм. (М. Горький номли киностудия). 16.45 География. СССРнинг Жануби-Шарқий иқтисодий зонаси. 17.15 «Айиқларни санагани кетдик». Телефильм. 17.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Бейсик тилининг программаси. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Аниқ юрадиган соатлар ҳақида эртак». Мультфильм. 18.25 «Ўғлим ҳақида». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»). 18.50 «Тилга эътибор...». 19.30 «Бригада хўжалик ҳисобига ўтди». Наманагандаги 10-қурилиш трестининг Д. Абдураҳмонов бошлиқ бригадаси ҳақида телеочерк (рус.). 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.20 Шу куннинг долзарб мавзуси. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Бастакорлар ҳақида ҳикоялар». В. Турсунов. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хат ва ҳаёт». Телетомошабинларнинг хатларига жавоблар. 23.00 «Чет эл кино усталари». Р. Капур. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Ўтган кунлар». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс» Информацион кўрсатув (рус.). 21.15 «Венецияда карнавал». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Атомчилар». Илмий-оммабоп фильм (рус.).

18 март, шанба

✦ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Совет қўшиқларидан концерт. 9.25 «Уй академияси». 9.55 «Тадбиркорлик билан». Ҳужжатли фильм. 10.10 Кинорежиссёр Х. Норлиев фильмлари. «Аёл киши отга миндими...» («Туркманфильм»). 11.40 «Социализм мамлакатларида». 12.10 Қалмиқ халқ шоири Д. Кугультинов билан В. И. Ленин номли кутубхонада учрашув. 13.40 Париж Коммунаси кунига. Телевизион очерк. 14.00 Шанба — ота-оналар куни. Оила ва мактабнинг ўзаро алоқаси ҳақида. 15.30 «Дунё воқеалари». 15.45 «Йил фасллари». Март. 16.45 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 17.45 Халқаро панорама. 18.45 «Кино билимдонлари конкурси». Болалар учун кўрсатув. 20.00 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Ихтиёрий рақс. Франциядан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 МТ экранида биринчи марта. «Ботқоқлик». Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 Янгиликлар. 23.20 «Ботқоқлик». Бадиий фильм. 2-серия.

✦ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. 8.50 «Қишлоқ янгиликлари». 9.50 Талабларингизга биноан такрорланади. «Йиллар, авлодлар, қўшиқлар». 3-кўрсатув. 10.50 Иттифоқдош республикалар кинопублицистикаси. Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Мең уй қураман». (Вильнюс), «Тилла туфлича» (Рига). 11.40 «Шаҳзода Флоризелнинг саргузаштлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм, субтитр билан («Леньфильм»). 1-серия. 12.45 «Эфирда музика». 14.45 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. Ленинград телевидение студиясининг программаси. 15.30 «Ҳаво шарида беш ҳафта». Мультфильм. 16.15 «Енгил тоғ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.35 Телевизион музикали абонемент. «Чет эллик ижрочилар — Москва залларида». Италъян артистларининг СССР Давлат академик Большой театридаги концерти. 17.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.25 Мамлакат театрлари намойиш этади. Я. Крусвалл. «Булутлар ранги». В. Кингисепп номли Таллин Давлат академик драма театрининг фильм-спектакли. 20.20 Реклама. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Молдавиянинг юксак маҳоратли халқ санъаткорлари. Кишинёвдан кўрсатилади. 21.15 «Шундай бир жой бор». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «В. А. Моцарт. Ре мажор дивертисменти». Фильм-концерт. 22.25 Футбол. СССР чемпионати «Днепр» — «Зенит». 00.05 Янгиликлар. 00.10 Оммавий куйлар янгиликлари. Видеоклипларнинг жаҳон конкурси. 4-кўрсатув.

✦ Ўз ТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион - музикали программа.

* * *

11.00 «Қайта ишлаш тармоқлари тез суръатлар билан ривожлантирилсин». Фарғона областидан кўрсатув. 11.30 «Қани йўлга!», «Қуёшли ўлка маршрутлари» (рус.). 12.00 Г. Доницетти. «Қўнғироқча». Самарқанд Давлат опера ва балет театрида комик операнинг саҳналаштирилиши. 13.10 «Рассом ва китоб». Китоб безовчи рассом Л. Содиқова ижоди ҳақида. 13.45 «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун». 14.20 «Замандас». лари учун программа (қозоқ тилида) 15.20 «Амалдаги интернационализм». Интернационализм ва тил муаммолари.

* * *

17.40 Кўрсатувлар программаси. 17.45 Мактаб ўқувчилари учун «Санъат ғунчалари». 18.15 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.00 «Маорифимиз муаммолари». Халқ таълими ходимларининг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Сибирь жилолари». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Эстрада калейдоскопи». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Рақс санъати усталари». ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Н. Шерматов. 23.10 «Тошкент» студияси кўрсатади. «3-студия». Тунги ёшлар программаси. 00.40 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Помир» — «Торпедо» (Москва). Фрунзе номли республика стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Кинолавҳа. 18.45 Болалар учун фильм. «Енисей игналари». 19.00 «Оҳанги зиндаги». Бадиий публицистик кўрсатув. 20.00 Информацион программа. 20.30 «Муғанний». Рустам Абдураҳимов. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Музикали программа. 22.45 «Севги сароби». Бадиий фильм.

Редактор Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

19 март, якшанба

✦ МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.15 «Спортлото» тиражи. 9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун дам олиш-ўқув кўрсатуви. 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 12.00 «Оламга саёҳат». Альманах. 13.00 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Довюрак Витязь. Фэт-Фрумос ҳақида қисса». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Молдова-фильм»). 15.20 «Музикали киоск». 15.50 Очиқ эшиклар куни. 16.35 Фигурали учиш. Жаҳон чемпионати. Хотин-қизлар. Ихтиёрий программа. Франциядан кўрсатилади. 17.30 «Қишлоқ янгиликлари». 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 «Шўх мушукча». Мультфильм. 19.20 А. Косенков. «Мулоҳаза учун бир кеча». Телевизион спектакль. 21.30 «Время». 22.05 М. П. Мусоргский туғилган куннинг 150 йиллигига. Композитор юбилейини нишонлаш ҳақида Ташкилот комитетининг раиси Т. Н. Хренников ҳикоя қилади. 22.20 «Музикали ринг». Москвадан кўрсатилади. 00.50 Янгиликлар.

✦ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг! 8.45 «Йўл ҳали тугамайди». Ҳужжатли фильм. 9.15 О. Сабзалиева куйлайди. Душанбадан кўрсатилади. 9.45 Украина ССР Давлат телерадиоси. Украина телевидениесининг программаси. 10.45 «Шаҳзода Флоризелнинг саргузаштлари». Уч серияли телевизион бадиий фильм, субтитр билан. 2 ва 3-сериялар. 12.55 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Сув бостириладиган зона» (Шарқий Сибирь кинохроника студияси), «Иш манфаати йўлида» (Киев). «Она замин ташвишида» туркумидан. Экологик муаммолар ҳақида. 13.40 Б. Можаев. «Ёмғир ёғади». Телевизион спектакль. 15.40 «Агар сиз...». 16.25 «Ҳурпайган чумчуқ». Мультфильм. 16.45 «Архитектура ёдгорликларида музика». Вильнюсдан кўрсатилади. 17.15 «Цирк нима?». 17.55 Талабларингизга биноан такрорланади. «Замондош хотин-қизлар». Телевизион журнал. 19.15 «Киносерпантин». 4-сони. 1-дубль. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Киносерпантин». 2-дубль. 21.30 «Время». 22.05 «Киносерпантин». 3-дубль. 00.35 Янгиликлар.

✦ Ўз ТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион - музикали программа.

* * *

10.00 «Оила даврасида». Кинопрограмма. 11.00 «Биргаликда куйлаймиз». Ш. Ёрматов, Т. Илҳомов, «Дўстлигимиз ниҳоли» (такрор.). 11.25 Спорт программаси: 1. «Шахмат мактаби». 2. «Саломат бўлинг!». 12.25 ЎзССР халқ артисти Н. Хачатуровнинг бенефиси (рус.). 13.35 «Халқ севган достонлар». «Олтин қовоқ» достонидан парчаларни Х. Мардонқулов ижро этади. 14.35 «Сайловлар олдидан». СССР халқ депутатлигига номзод Эргашев билан учрашув (рус.). 15.15 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Оила». Оилавий турмушнинг кўп қиррали жиҳатлари ҳақида (такрор.). 16.10 Реклама

* * *

17.40 Кўрсатувлар программаси. 17.45 Мультфильм. 18.00 Ўсмирлар учун. «Ровесник» (рус.). 18.45 «Бугун — уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари куни». 19.15 «Мультипанорама». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Дам олиш музикали программаси. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Насимий». Бадиий фильм («Озарбайжонфильм»). 23.40 Кўрсатувлар программаси.

◎

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 Болалар учун концерт. Панжикент шаҳри музика мактаби коллективининг чиқиши. 18.35 «Байтараки Наврўзи». 19.20 Концерт. 20.00 «Новости». 20.15 «Ола-тоу бўёқлари». Кинолавҳа. 20.30 «Ахбор». 20.45 «39-параллель». Америка Қўшма Штатлари ҳақида ҳикоя. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дилафрўз». Хотин-қизлар учун программа. 23.05 «Бухороча эртаклар». Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона — 32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги — 32-54-19; социал проблемалар — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32.54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади. Тиражи — 126.670

Р. 01106. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. — 2069. Индекс 64690.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10